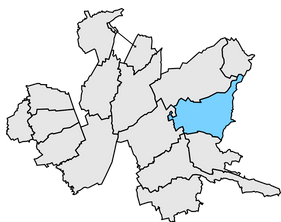
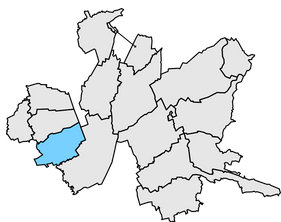
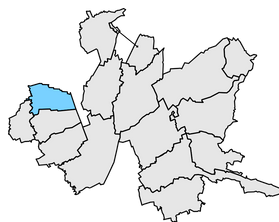

VI ODLUČUJETE 2025

**MREŽA ZA
GRAĐANSKI
AKTIVIZAM**

Geografski položaj i granice opštine Gračanica

Gračanica se nalazi 8km jugoistočno od Prištine, na magistralnom putu Priština – Gnjilane, na nadmorskoj visini od 570m. Površine je 131,25 km². Proteže se istočnim obodom kosovske tektonske kotline, na vulkanskim obroncima niskih planina Veletin (950m n. v.) i Straževac (796m n. v.) i leži na obalama reke Gračanke, desne pritoke Sitnice. Na severu i istoku se graniči sa opštinom Priština, na jugu sa opštinom Lipljan, a na zapadu sa opštinom Kosovo Polje. Opština broji 17 sela, čiji je administrativni, obrazovni, ekonomski, kulturni, zdravstveni centar -

Uvod

Publikacija „Vi odlučujete“ kreirana je u okviru projekta „Razvojne politike u službi zajednice“ koji nevladina organizacija Mreža za građanski aktivizam sprovodi uz podršku Opštine Gračanica. Ova inicijativa osmišljena je sa ciljem da uključi što veći broj meštana iz opštine Gračanica u proces donošenja odluka na lokalnom nivou. Fokus je stavljen na identifikaciju najvažnijih infrastrukturnih problema u svakom od 17 sela opštine Gračanica.

Kako bi se osiguralo da se čuje glas svakog meštana, na području opštine je sprovedeno detaljno istraživanje. Timovi sastavljeni od članova organizacije MGA, koristeći već dobro razvijen metod istraživanja, popunili su 500 anketa (anketiranje je sprovedeno *online* i direktno sa meštanima), čime se nastojalo da rezultati budu što reprezentativniji.

Pored anketiranja meštana, Mreža za građanski aktivizam je organizovala i odvojene sastanke sa predstavnicima organizacija civilnog društva, aktivnim ženama i mladima u zajednici, ali i sa predstavnicima odeljenja za urbanizam i zaštitu životne sredine ove lokalne samouprave. Ovi sastanci su bili ključni za usklađivanje prioriteta između meštana i opštinskih službi, kao i za sagledavanje mogućnosti za efikasnu realizaciju predloženih projekata.

Bitno je naglasiti da je odziv meštana bio vrlo zadovoljavajućem nivou i primetna je bila njihova potreba da svoje probleme adresiraju ali i da predlože njihova rešenja. Meštani su takođe naglašavali da se nadaju da njihovi kometari neće biti zanemareni i da će Opština Gračanica raditi efikasno na rešavanju problema koji su navedeni kao najprioritetniji.

Nakon što su sve informacije prikupljene i analizirane, sastavljena je lista prioritetnih infrastrukturnih projekata za svako selo u opštini.

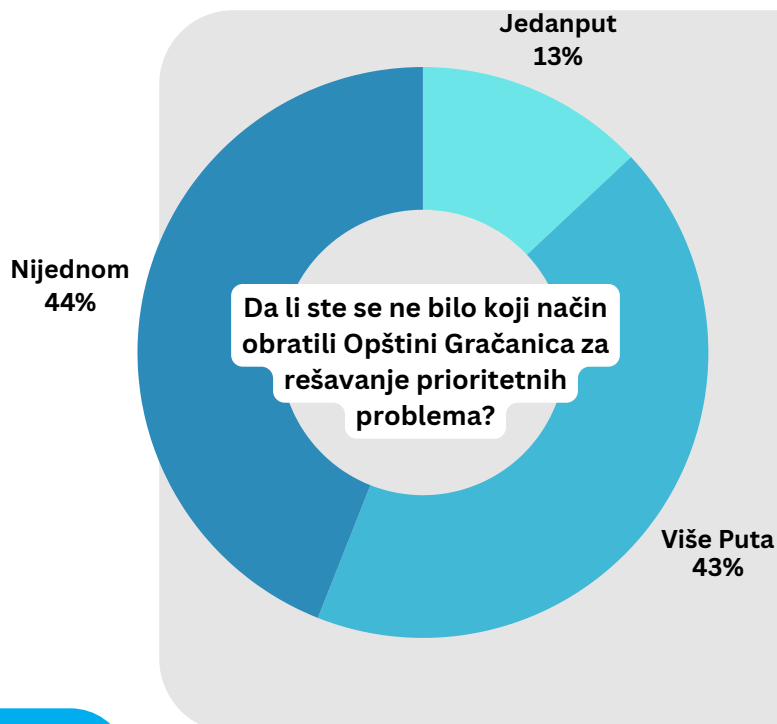
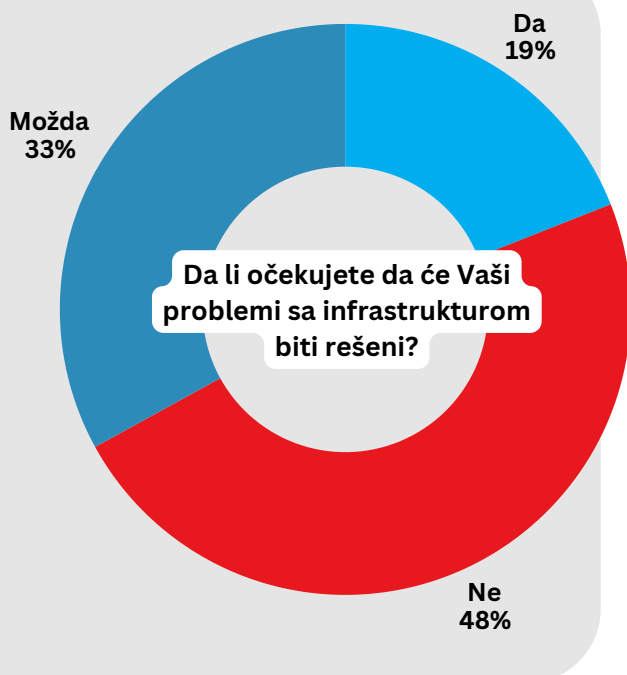
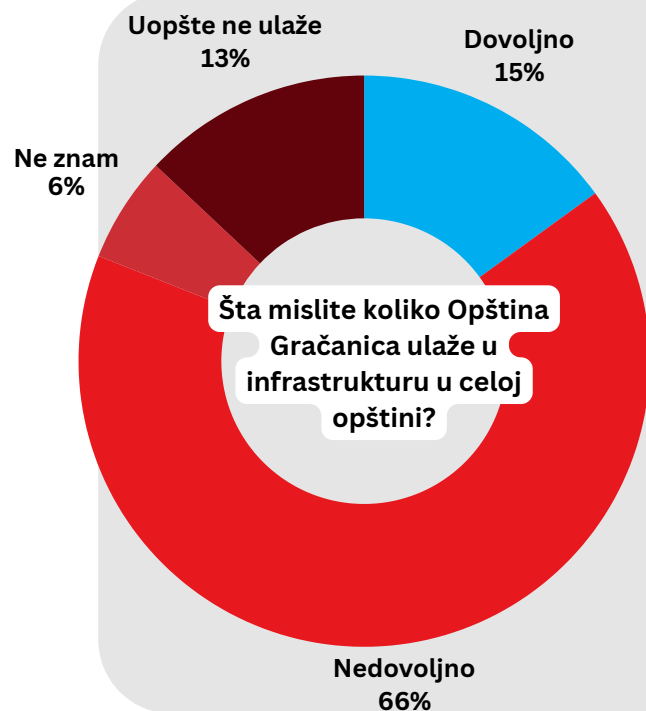
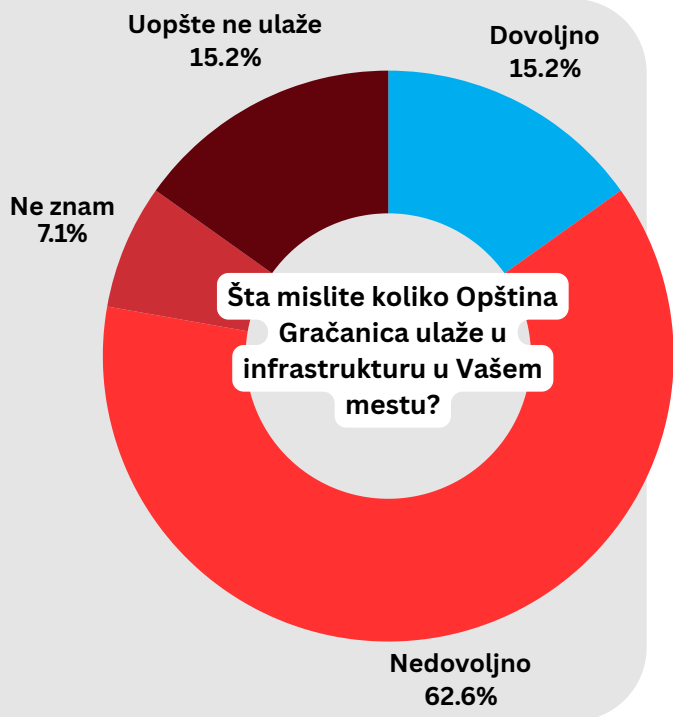
Kao rezultat ovih napora, u nastavku ove publikacije možete videti konkretne rezultate istraživanja za svako selo. Ova publikacija je važan korak ka transparentnijem i inkluzivnijem procesu donošenja odluka, koji omogućava da se potrebe i sugestije meštana uvažavaju i reše na najefikasniji mogući način.

Gračanica

Gračanica je selo i sedište opštine istoimenog naziva, smešteno u centralnom delu Kosova, istočno od Prištine. Najpoznatija je po manastiru Gračanica, jednom od najznačajnijih spomenika srpske srednjovekovne kulture, koji je pod zaštitom UNESCO-a. Selo je pretežno naseljeno srpskim stanovništvom, a privreda se uglavnom zasniva na poljoprivredi, malim porodičnim biznisima, trgovini i uslužnim delatnostima. Gračanica je važan kulturni i administrativni centar za Srbe u ovom delu Kosova, sa razvijenim školstvom, zdravstvom i bogatim društvenim životom.

Pored bogate istorije i kulturnog značaja, Gračanica je i mesto gde se tradicija prepliće sa savremenim načinom života. U selu se tokom godine održavaju različite manifestacije, sajmovi i crkvene svečanosti koje okupljaju lokalno stanovništvo i posetioce iz drugih krajeva. Infrastruktura je delimično razvijena, a poslednjih godina ulaže se u obnovu puteva, javnih površina i unapređenje komunalnih usluga. Zahvaljujući svom položaju i značaju, Gračanica ostaje jedno od ključnih mesta za očuvanje kulturnog identiteta i zajedništva srpske zajednice na Kosovu.

Infrastruktura i komunalni problemi

- Neadekvatna ili zapuštena putna infrastruktura – posebno se pominju rupe na lokalnim putevima (prema Lapljem Selu, Sušici, Janjevu), oštećen asfalt, neuređeni trotoari i neasfaltirana stajališta.
- Ulična rasveta – brojni komentari ukazuju na mračne ulice, neispravne svetiljke i opasnosti za pešake, naročito decu i mlade.
- Kanalizacija – kao ozbiljan i višegodišnji problem u mnogim delovima opštine, koji uzrokuje i oštećenja puteva.
- Higijena i održavanje javnih površina – prljave ulice, zapušteni sportski tereni, manjak kanti za otpad i neredovno čišćenje.
- Zapušteni parkovi – zahteva se njihova obnova, postavljanje čuvara i bezbednosnih sistema (nadzor, osvetljenje).

Ekologija i reka Gračanka

- Više građana zahteva hitno rešavanje problema smrada iz reke, zapuštenog korita i zagađenja.
- Predlaže se postavljanje cevi za preusmeravanje otpadnih voda i revitalizacija korita.
- Ističe se potreba za većim ulaganjem u zaštitu životne sredine i ozelenjavanje urbanih prostora.
- Jalovina je i dalje prioritetni problem stanovnika gračanice, prema ispitanicima

Rad lokalne samouprave i participacija

- Građani izražavaju zabrinutost zbog rada opštinskih službi, navodeći da postoji prostor za unapređenje njihove efikasnosti i stručnosti. Takođe ukazuju na potrebu za transparentnijim zapošljavanjem i ravnopravnijim pristupom prilikama i podršci za sve građane.
- Više puta je naglašena važnost da izabrani predstavnici ostanu dosledni datim obećanjima i da češće komuniciraju sa građanima na terenu. Pored toga, prisutan je i poziv na odgovornije planiranje razvoja opštine, uz jače uključivanje lokalne zajednice kroz konsultacije, javne rasprave i participativne mehanizme odlučivanja.

Mladost, sport i zajednica

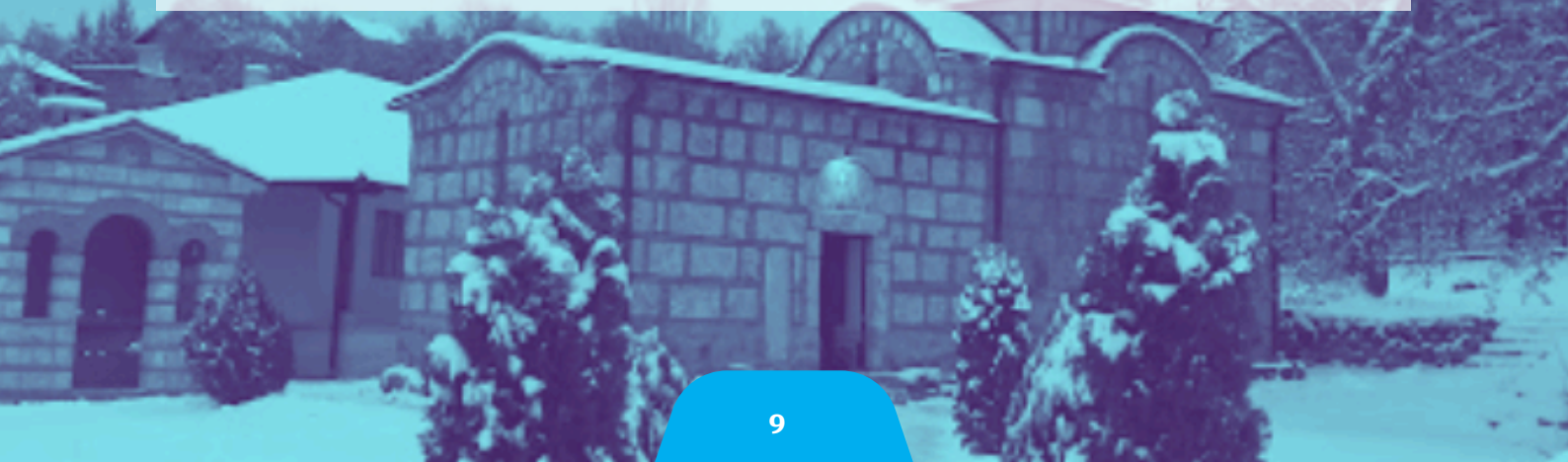
- Predlozi uključuju izgradnju i obnovu sportskih terena, više kulturnih i sportskih sadržaja za decu i mlade, povratak aktivnosti poput letnje škole vaterpola.
- Više građana izražava zabrinutost zbog odliva mladih, uz apel da se stvore bolji uslovi za život, obrazovanje i rad mladih u Gračanici.

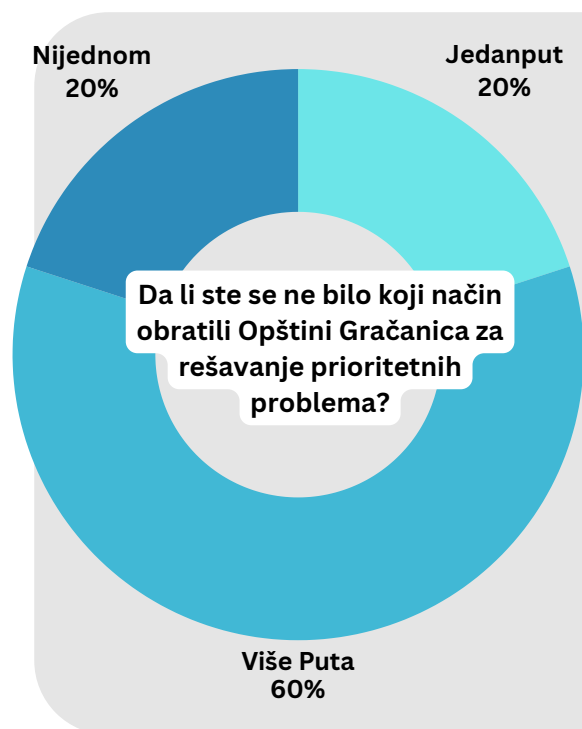
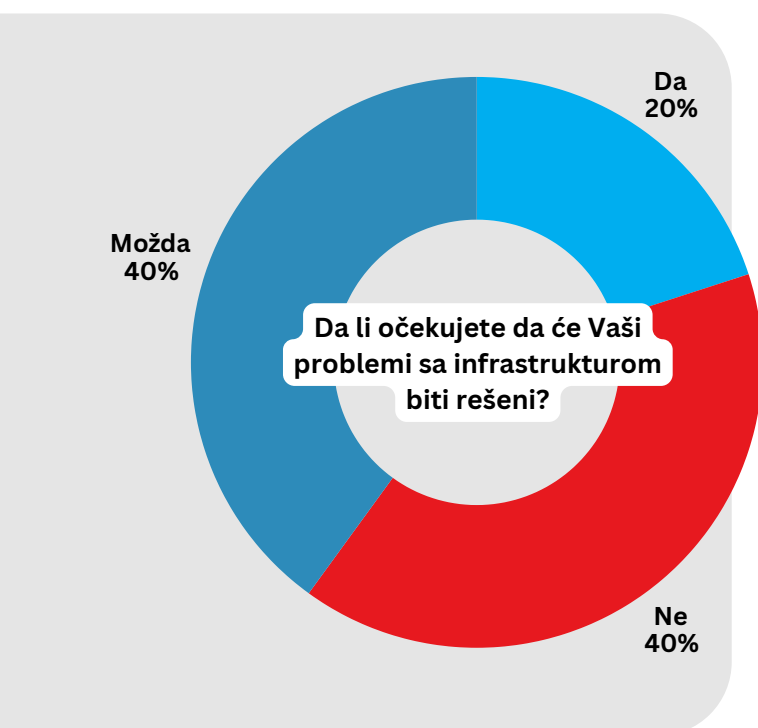
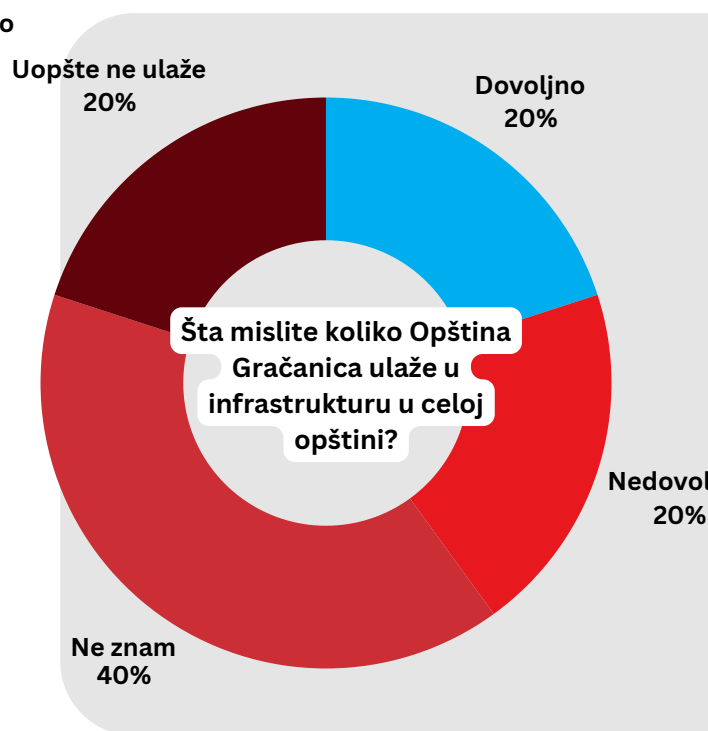
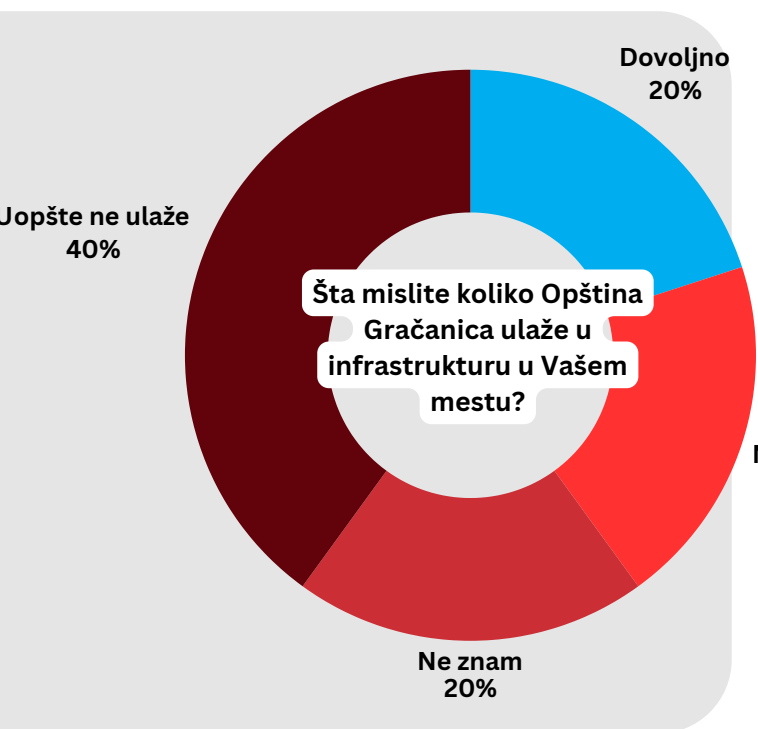
Sušica

Sušica je selo u opštini Gračanica, smešteno jugoistočno od sela Gračanica. U selu se nalaze osnovna škola, crkva, nekoliko prodavnica i ugostiteljskih objekata, kao i dom kulture koji je mesto okupljanja meštana. Postoje sportski tereni i prostori za društvena dešavanja, a poljoprivredne površine i imanja okružuju naselje.

Život u Sušici odvija se u mirnom, ruralnom okruženju, uz negovanje tradicionalnih običaja i zajedničkih aktivnosti. Crkveni praznici, lokalne manifestacije i porodična okupljanja imaju posebno mesto u životu zajednice, čineći selo važnim delom kulturnog i društvenog života šireg područja Gračanice.

Infrastruktura i komunalni problemi

- Kanalizacija se ističe kao jedan od najvećih i najdugoročnijih problema. Građani naglašavaju da pojedini delovi sela i dalje nemaju pristup kanalizacionoj mreži, što izaziva nezadovoljstvo i osećaj zapostavljenosti.
- Ulična rasveta je neadekvatna – meštani ukazuju na neosvetljene delove sela, što povećava rizik za pešake, naročito decu.
- Putna infrastruktura zahteva poboljšanja – pristupni putevi i ulice unutar sela često su oštećeni i bez adekvatnog održavanja.

Ekologija i održavanje naselja

- Problemi sa otpadom i opštom higijenom su često pomenuti – nedovoljno kanti, neredovno čišćenje i zanemarena briga o zelenim površinama.

Rad lokalne samouprave i poverenje građana

- Građani pozivaju na veću odgovornost i prisutnost opštinskih predstavnika, kao i na ravnomerniju raspodelu ulaganja.
- Postoji snažan apel da lokalna vlast reši osnovne komunalne potrebe sela i pokaže da Sušica nije zaboravljena.
- Meštani pozivaju funkcionere da deluju samostalno i odgovorno, bez oslanjanja na partijske ili lične veze.

Mladi, zapošljavanje i razvoj

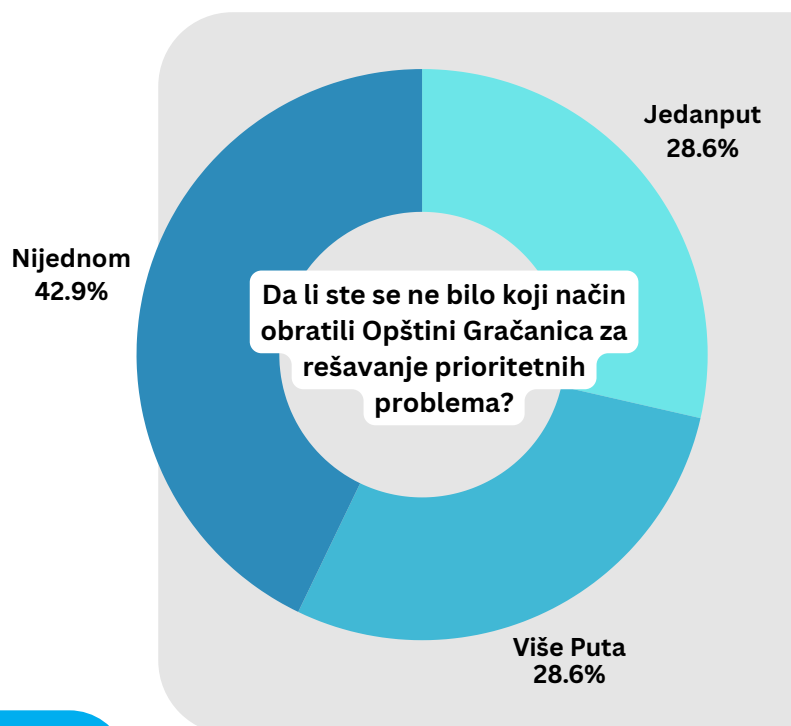
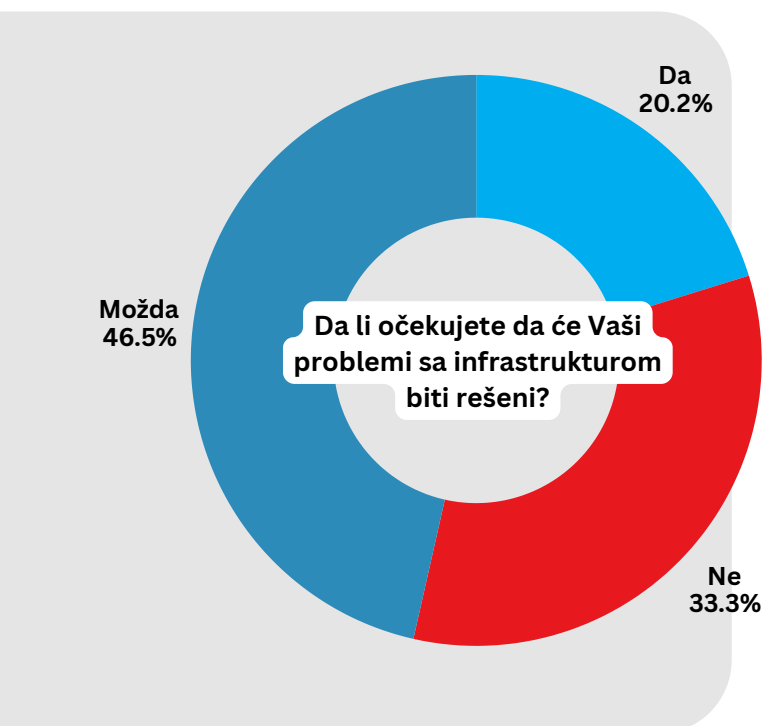
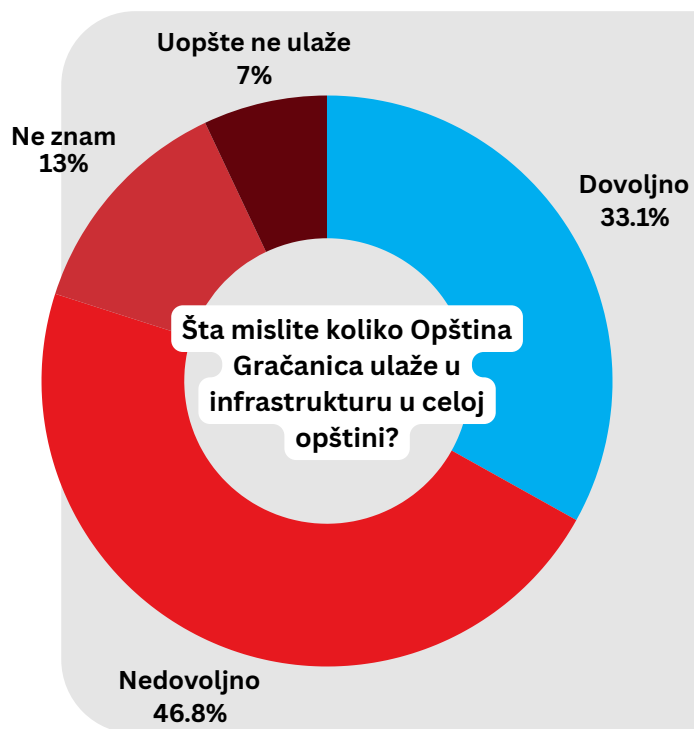
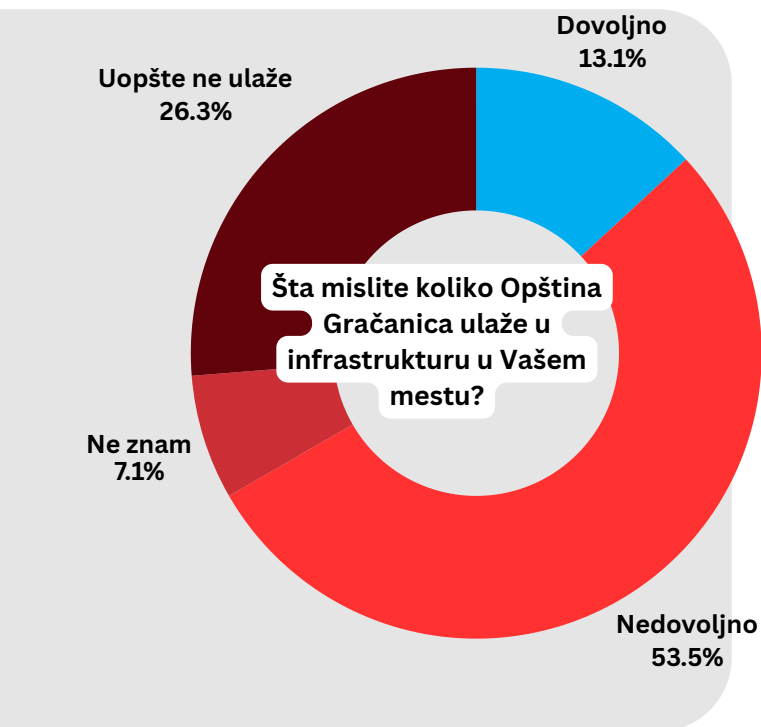
- Građani naglašavaju potrebu da se mladima pruže šanse za zaposlenje i ostanak u selu, kao i da se uloži više u sadržaje za decu i mlade.

Novi Badovac

Novi Badovac je selo u opštini Gračanica, smešteno jugoistočno od sela Gračanica, nastalo preseljenjem stanovništva iz starog Badovca nakon izgradnje jezera Badovac. Naselje ima miran, ruralni karakter, sa prostranim dvorištima i kućama okruženim voćnjacima, njivama i livadama. Okruženo je poljoprivrednim zemljištem koje meštani koriste za uzgoj žitarica, povrća i stočne hrane, dok se stočarstvo, naročito gajenje krava, ovaca i živine, i dalje smatra važnim izvorom prihoda.

U selu se nalaze crkva, nekoliko manjih prodavnica koje zadovoljavaju svakodnevne potrebe stanovnika, kao i ugostiteljski objekti. Pored poljoprivrede i stočarstva, deo radno aktivnog stanovništva zaposlen je u Gračanici, Prištini i drugim obližnjim mestima, što selu obezbeđuje stalnu povezanost sa širim privrednim životom ovog kraja.

Infrastruktura i komunalne usluge

- Građani izražavaju pozitivna očekivanja i zadovoljstvo planiranom izgradnjom ambulate, smatrajući je od suštinskog značaja za lokalno stanovništvo.
- Postoji opšti poziv da se nastavi sa ulaganjem u selo i unapredi kvalitet života.

Socijalna pitanja i stanovanje

- Istaknuta je nepravedna raspodela socijalne pomoći, posebno za podstanare koji, prema navodima, nisu jednako tretirani.
 - „Ja sam podstanar 6 godina i niko me nije obišao, a u selu ima svega 3 podstanara, od kojih su 2 dobili stambeno zbrinjavanje.“

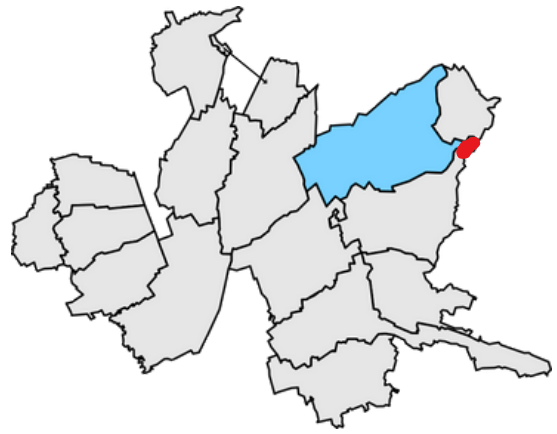
Uprava i poverenje u institucije

- Građani izražavaju nezadovoljstvo radom lokalne administracije. Traži se veća odgovornost u trošenju budžetskih sredstava i strategije koje će podstaći ostanak Srba na prostoru opštine.

Pravedan i ravnomeran razvoj

- Jasno se ističe potreba za ravnomernim ulaganjem u sva sela opštine, kako bi svi građani imali jednake uslove za život i razvoj.

Kišnica

Kišnica je selo u opštini Gračanica, smešteno istočno od sela Gračanica, u blizini nekadašnjeg rudnika olova i cinka „Kišnica“. Naselje ima mešovito stanovništvo, a deo meštana se bavi poljoprivredom, uključujući uzgoj žitarica, povrća i voća, dok su drugi zaposleni u obližnjim mestima, pre svega u Gračanici i Prištini, u trgovini, ugostiteljstvu i drugim uslužnim delatnostima. Okruženo je brdovitim predelima i zelenilom, što selu daje prepoznatljiv prirodni pejzaž i mirnu atmosferu, a ujedno pruža mogućnosti za poljoprivredne i stočarske aktivnosti

Šta mislite koliko Opština
Gračanica ulaže u
infrastrukturu u Vašem
mestu?

Ne znam
66.7%

Nedovoljno
33.3%

Dovoljno
2.9%

Nedovoljno
32.4%

Šta mislite koliko Opština
Gračanica ulaže u
infrastrukturu u celoj
opštini?

Ne znam
64.7%

Ne
34%

Da li očekujete da će Vaši
problemi sa infrastrukturom
biti rešeni?

Da
66%

Nijednom
33.3%

Da li ste se ne bilo koji način
obratili Opštini Gračanica za
rešavanje prioriternih
problema?

Više Puta
66.7%

Infrastruktura i komunalni problemi

- Reka Gračanka se izdvaja kao prioritetni problem – građani traže da se korito reke očisti duž cele trase do jezera, jer je reka izašla iz svog toka, što predstavlja ekološku i bezbednosnu pretnju.

Rad lokalne samouprave i komunikacija s građanima

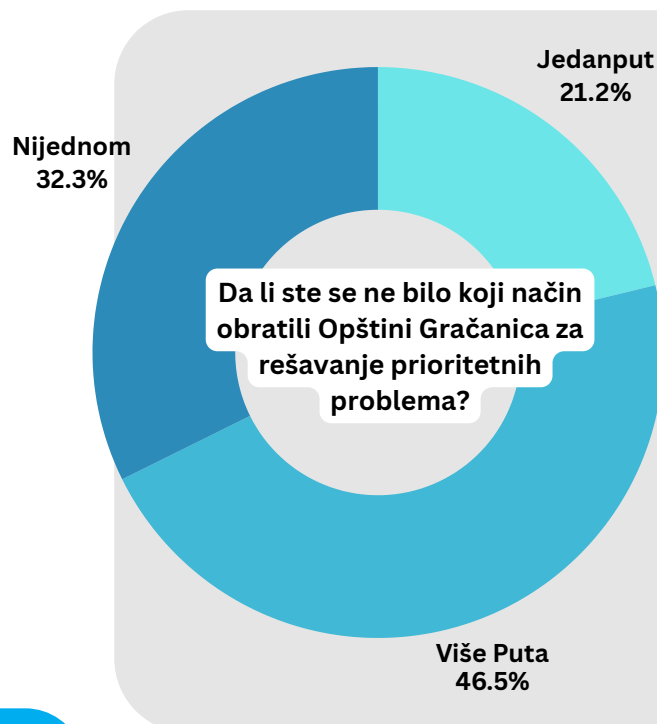
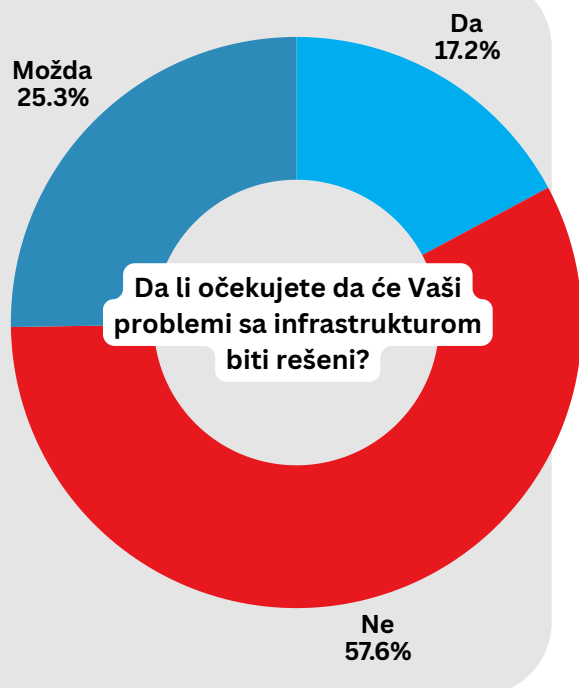
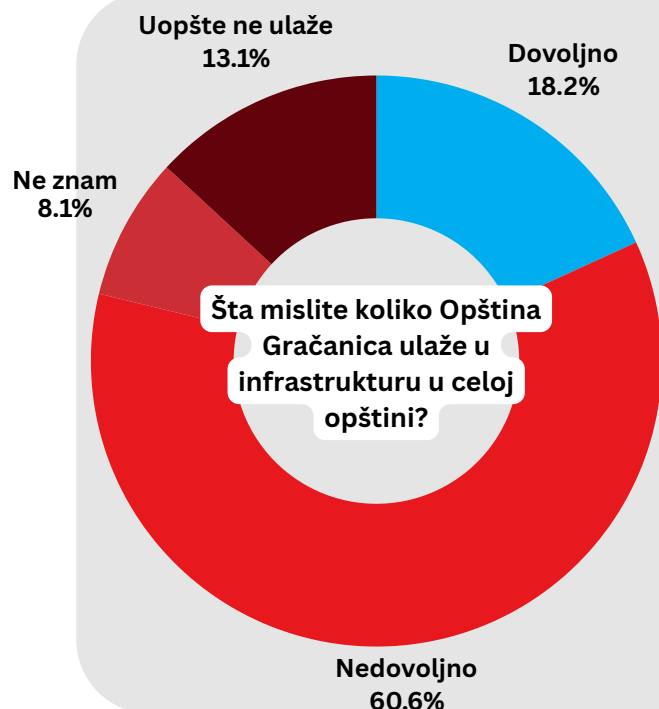
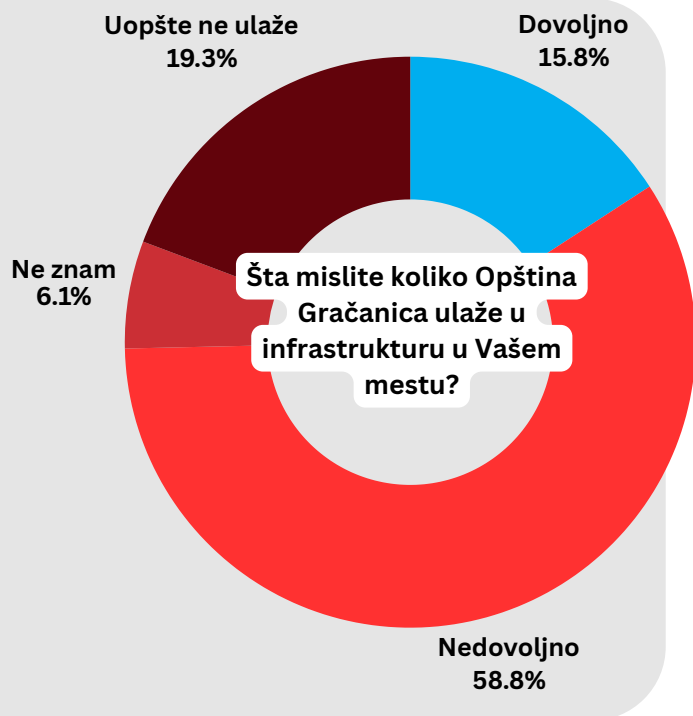
- Kritike su upućene na račun nedovoljnog slušanja stvarnih potreba građana

Laplje Selo

Laplje Selo je naselje u opštini Gračanica, smešteno zapadno od sela Gračanica, duž glavnog puta koji povezuje Prištinu i Lipljan. Naseljeno je pretežno Srbima, uz prisustvo manjeg broja pripadnika drugih zajednica. Meštani se bave poljoprivredom, stočarstvom, malim porodičnim biznisima i zaposlenjem u obližnjim mestima, naročito u Gračanici i Prištini. Okruženo je plodnim zemljištem, što ga čini pogodnim za uzgoj različitih useva i voćarstvo.

U Lapljem Selu nalaze se Srednjoškolski centar, osnovna škola, prodavnice, ugostiteljski objekti i sportski tereni. Crkva u selu deli se sa susednim selom Preoce, što je čini mestom okupljanja i povezivanja meštana oba naselja. Zajednica neguje tradicionalne običaje i porodične vrednosti, a društveni život se često odvija kroz crkvene praznike, lokalne manifestacije i zajednička okupljanja. Zahvaljujući svojoj lokaciji i dobroj povezanosti, Laplje Selo predstavlja jedno od značajnijih naselja srpske zajednice u okolini Gračanice.

Infrastruktura i komunalni problemi

- Reka u Lapljem Selu je najčešće pominjani problem – građani traže njeno prečišćavanje, zabranu ulivanja otpadnih voda iz Ajvalije, i ukazuju na zagađenje koje izaziva nesan smrad i zdravstvene probleme.
- Kanalizacija i komunalni kaos – posebno se izdvaja Metohijska ulica koja nema kanalizaciju, trotoare, ni kompletnu rasvetu, i suočava se sa divljom deponijom i psima lutalicama.
- Nerazvijeni javni prostori i komunalna nebriga – komentari ukazuju na loše stanje igrališta, otvorene šahtove, nered oko kontejnera i zapušten Dom kulture bez funkcije.

Rad lokalne samouprave i odnos prema građanima

- Građani zahtevaju da se opšti interesi postave iznad ličnih, uz poruke da funkcioneri izađu na teren i procene situaciju.

Poruke i sugestije

- Predlog da se razmotri i finansijska pomoć Srbima preko crkve, kako bi se smanjilo iseljavanje.
- Poziv na pravedniju raspodelu resursa, uz direktne kritike.
- Pored oštih kritika, neki komentari izražavaju i podršku lokalnoj vlasti.

Čaglavica

Čaglavica je selo u opštini Gračanica, smešteno severozapadno od sela Gračanica, uz glavni put Priština–Skoplje. Danas je pretežno naseljena Albancima, uz značajan broj Srba, što joj daje mešoviti etnički karakter. Selo se nalazi u industrijskoj zoni, pa je razvijeno u pogledu trgovine, ugostiteljstva, malih preduzeća i različitih uslužnih delatnosti. Deo meštana i dalje se bavi poljoprivredom, dok su mnogi zaposleni u Prištini, Gračanici i drugim obližnjim mestima.

U Čaglavici se nalaze prodavnice, ugostiteljski objekti, benzinske pumpe, servisi, magacini i drugi poslovni sadržaji, što joj daje poluirban i privredno aktivan izgled. Meštani, bez obzira na etničku pripadnost, koriste prednost blizine Prištine i dobre saobraćajne povezanosti, a selo je prepoznatljivo i po tome što predstavlja jedno od značajnih poslovnih čvorišta u okolini Gračanice.

Nedovoljno
50%

Šta mislite koliko Opština
Gračanica ulaže u
infrastrukturu u Vašem
mestu?

Dovoljno
50%

Šta mislite koliko Opština
Gračanica ulaže u
infrastrukturu u celoj
opštini?

Dovoljno
100%

Možda
50%

Da li očekujete da će Vaši
problemi sa infrastrukturom
biti rešeni?

Da
50%

Da li ste se ne bilo koji način
obratili Opštini Gračanica za
rešavanje prioriternih
problema?

Nijednom
100%

Putevi i saobraćajna infrastruktura

- Najčešće označena oblast, što ukazuje na potrebu za popravkom i unapređenjem puteva, trotoara, kao i bezbednosti saobraćaja.

Zdravstvo

- Građani ističu važnost dostupnijih i kvalitetnijih zdravstvenih usluga.

Obrazovanje

- Potreba za boljim uslovima u školama i podršci obrazovnim ustanovama.

Ekologija i upravljanje otpadom

- Deo ispitanika naglašava važnost rešavanja problema otpada i očuvanja životne sredine.

Zapošljavanje i podrška preduzetnicima

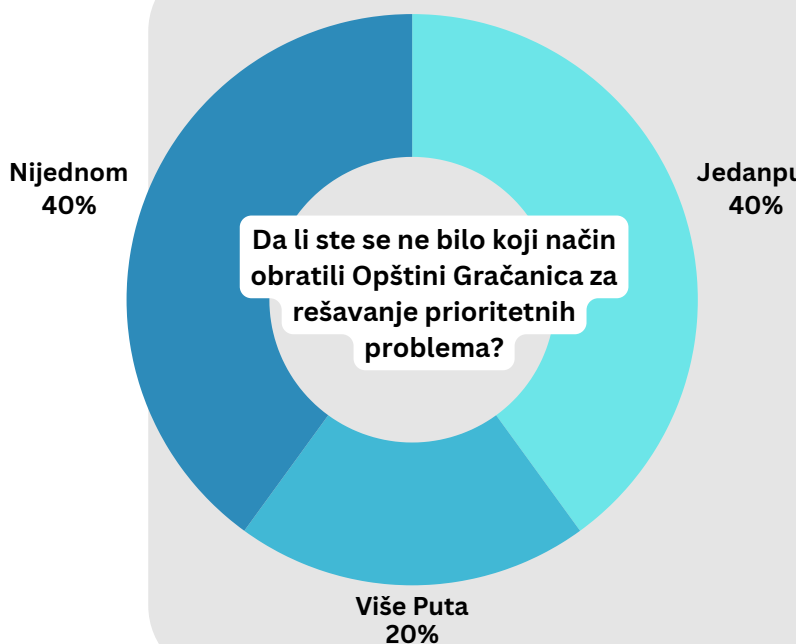
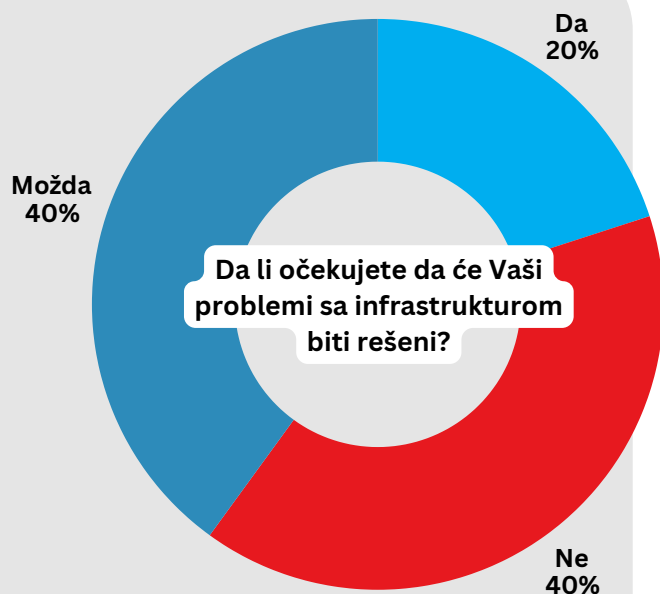
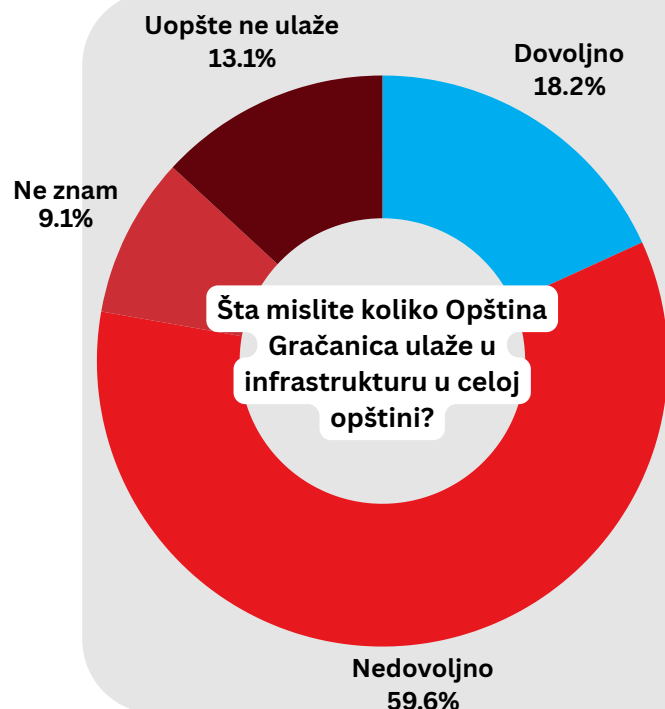
- Nagoveštava zabrinutost zbog nezaposlenosti i potrebu za razvojem lokalne ekonomije.

Preoce

Preoce je selo u opštini Gračanica, smešteno zapadno od sela Gračanica, na putu ka Lapljem Selu i Lipljanu. Naseljeno je pretežno Srbima, uz prisustvo manjeg broja pripadnika drugih zajednica. Meštani se bave poljoprivredom, stočarstvom, malim porodičnim biznisima i zaposlenjem u Gračanici, Prištini i drugim obližnjim mestima.

U selu se nalazi osnovna škola, prodavnice i nekoliko ugostiteljskih objekata. Crkva se deli sa susednim Lapljim Selom, što je čini mestom okupljanja i povezivanja meštana oba naselja. Preoce je poznato po mirnom, seoskom načinu života, očuvanim običajima i bliskim međusobnim odnosima stanovnika, a njegova blizina Gračanici omogućava pristup kulturnim, obrazovnim i ekonomskim sadržajima ovog područja.

Infrastruktura i komunalni problemi

- Putna infrastruktura je loša – meštani navode da je selo zapostavljeno kada je reč o radovima na uređenju puteva, da su kamioni uništili asfalt, i da je potrebna rekonstrukcija glavnog puta kroz Preoce.
- Mostovi i pristupne tačke – apeluje se na izgradnju mostova preko reke kako bi se obezbedio bezbedan pristup njivama i bolja povezanost srpskih enklava.

Ekologija i reka Gračanka

- Neprijatan miris reke Gračanke i njen uticaj na životnu sredinu istaknuti su kao gorući problem. Građani traže hitno rešenje zagađenja i smrada.
 - „Dali će jednom da se reši smrad reke Gračanka?“

Socijalna pravda i raspodela resursa

- Građani izražavaju nezadovoljstvo kriterijumima za dodelu stanova, navodeći da podršku često dobijaju oni „koji imaju“, dok drugi i dalje plaćaju kiriju bez pomoći.

Odnos lokalne vlasti prema selu

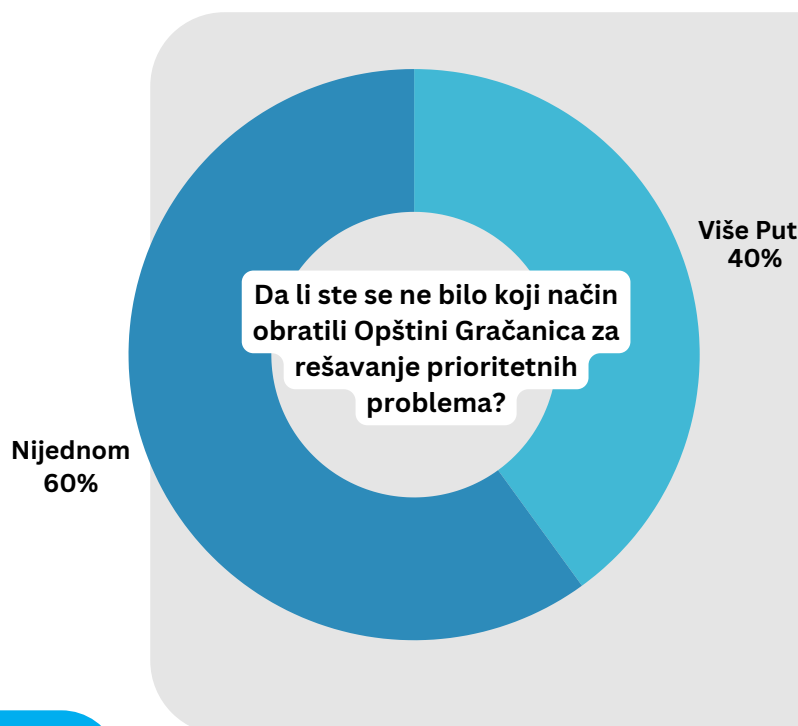
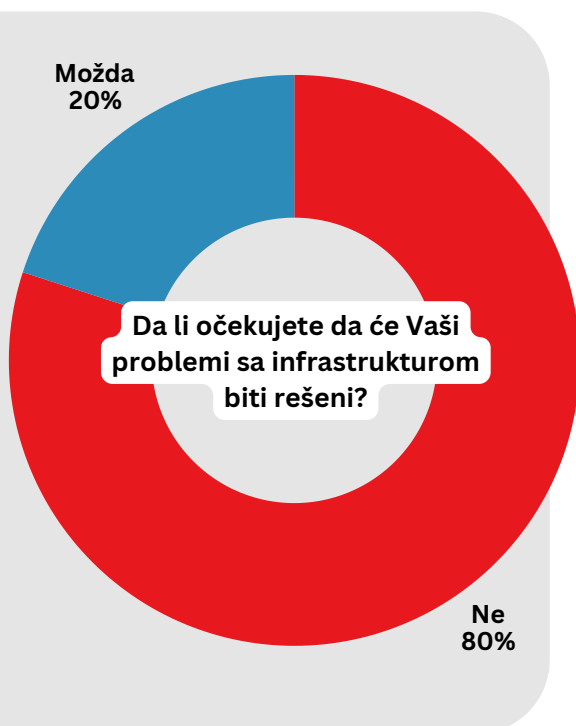
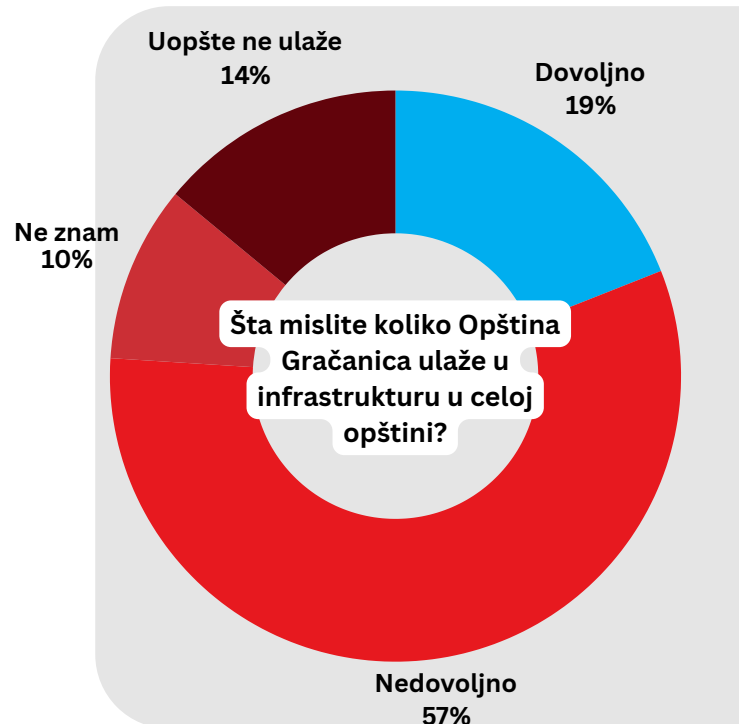
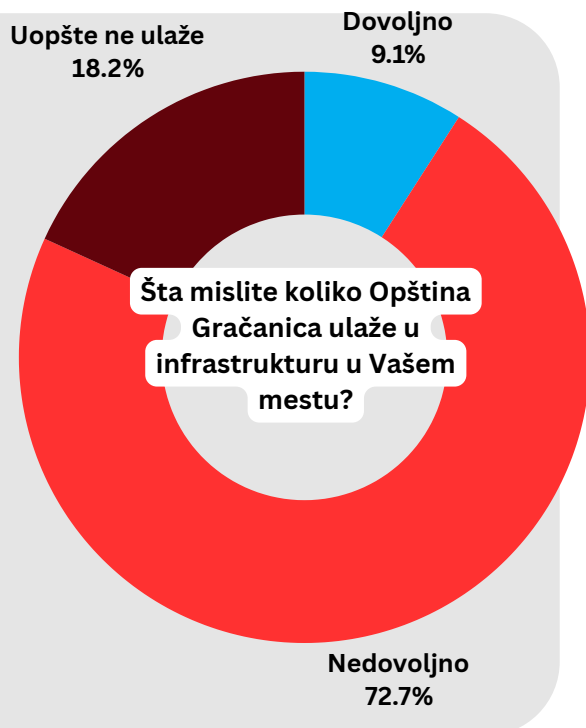
- Preoce se opisuje kao dugoročno zapostavljeno selo, kako u infrastrukturi, tako i u opštem pristupu lokalne samouprave.
 - „Preoce je uvek bilo najzapostavljenije u izvođenju bilo kakvih radova.“

Ugljare

Ugljare je selo u opštini Gračanica, smešteno severoistočno od sela Gračanica, u neposrednoj blizini Kosova Polja. Naseljeno je pretežno Srbima, uz prisustvo manjeg broja pripadnika drugih zajednica. Meštani se bave poljoprivredom, stočarstvom, manjim zanatima, trgovinom i radom u obližnjim mestima, posebno u Gračanici i Prištini.

U selu se nalaze osnovna škola, prodavnice, ugostiteljski objekti i sportski tereni. Zajednica neguje tradicionalne običaje i porodične vrednosti, a društveni život se odvija kroz crkvene praznike, lokalna okupljanja i manifestacije. Zahvaljujući blizini Gračanice, Kosova Polja i dobroj saobraćajnoj povezanosti, Ugljare je važno naselje srpske zajednice u ovom delu Kosova.

Kanalizacija i vodovod

- Najčešće pominjan problem. Građani ukazuju na nedostatak kanalizacione i vodovodne mreže kao osnovni infrastrukturni nedostatak koji otežava svakodnevni život.

Otpad i ekologija

- Izdvaja se zabrinutost zbog neuređenog odlaganja otpada, nečistoće i zapostavljene brige o životnoj sredini.

Rasveta i bezbednost

- Nedostatak javne rasvete i neosvetljene ulice povećavaju osećaj nesigurnosti, naročito u večernjim satima.

Nezaposlenost

- Građani ukazuju na izražen problem nezaposlenosti i nedostatak ekonomskih prilika.

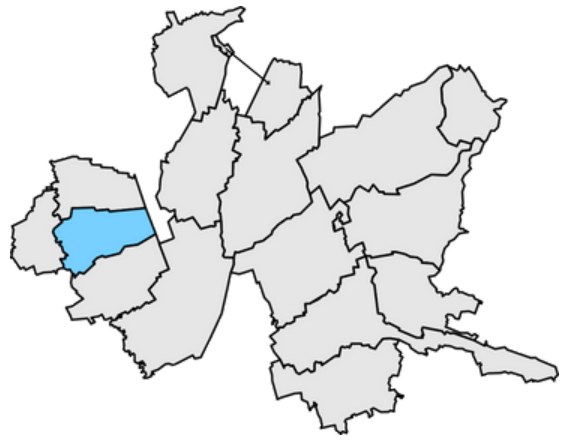
Kulturni i sportski sadržaji

- Ugljare se suočava sa oskudnom ponudom sadržaja za mlade i zajednicu, što doprinosi društvenoj pasivnosti.

Briga o mladima i starima

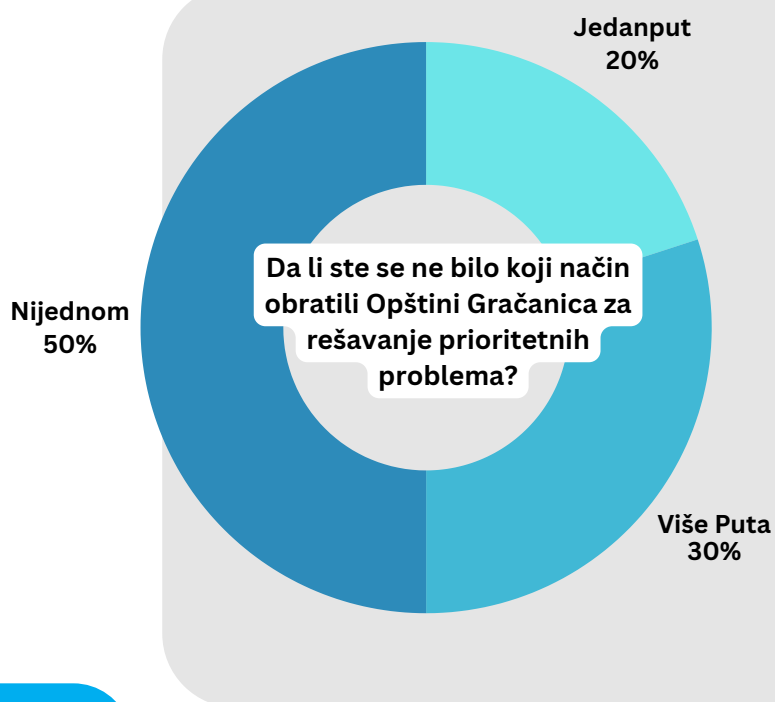
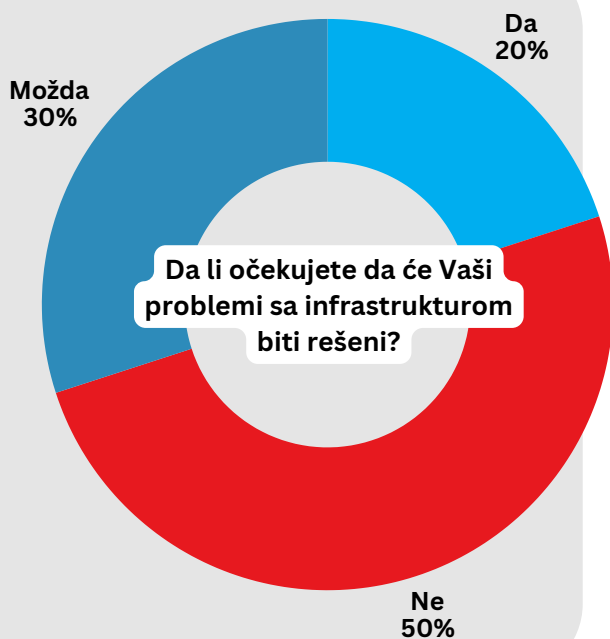
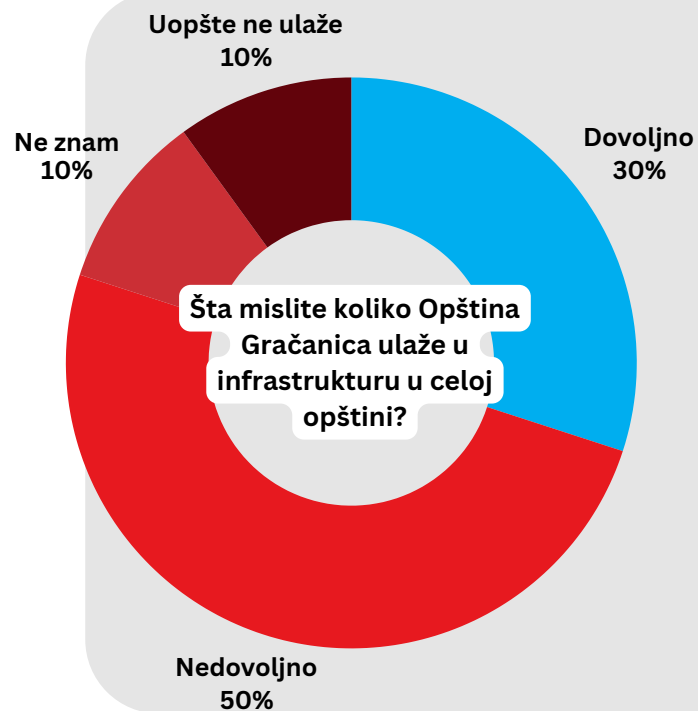
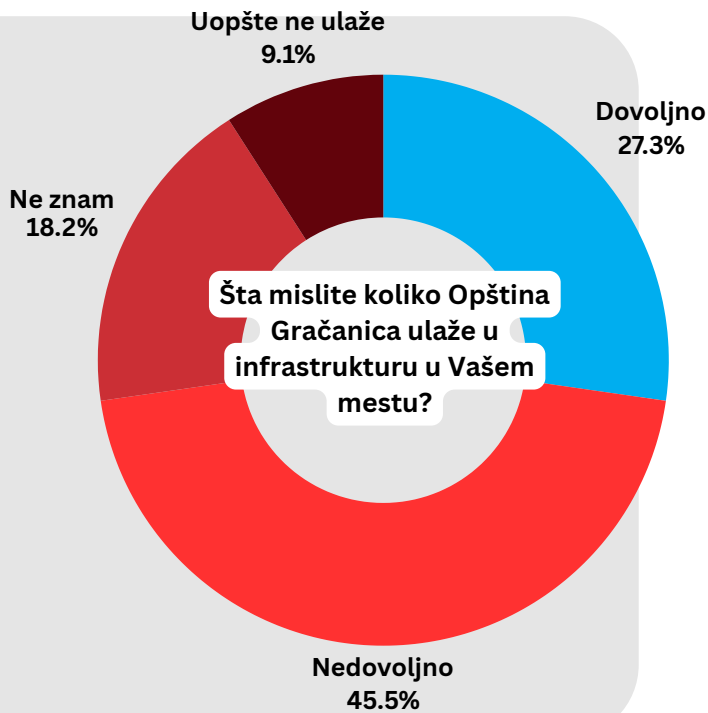
- Naglašena je potreba za većom institucionalnom podrškom deci, mladima, kao i starijoj populaciji.

Lepina

Lepina je selo u opštini Gračanica, smešteno zapadno od sela Gračanica, na putu ka Lipljanu. Naseljeno je pretežno Srbima, uz manji broj pripadnika drugih zajednica. Meštani se bave poljoprivredom, stočarstvom, malim porodičnim biznisima i zaposlenjem u obližnjim mestima, naročito u Gračanici, Lipljanu i Prištini.

U selu se nalaze prodavnice, ugostiteljski objekti i sportski tereni, a crkveni praznici i porodične svečanosti imaju važnu ulogu u okupljanju zajednice. Zahvaljujući blizini Gračanice i dobroj povezanosti sa okolnim mestima, Lepina je aktivno i povezano naselje u okviru srpske zajednice na Kosovu.

Loše stanje lokalnih puteva

- Lokalna putna mreža u Lepini je u lošem stanju, sa brojnim udubljenjima i oštećenjima kolovoza, što otežava saobraćaj i povećava rizik od saobraćajnih nezgoda.

Nedostatak ili dotrajala kanalizaciona mreža

- Deo naselja nema izgrađenu kanalizacionu infrastrukturu, dok postojeći sistemi zahtevaju obnovu, što uzrokuje probleme sa otpadnim vodama i potencijalno ugrožava životnu sredinu.

Slaba javna rasveta

- U pojedinim ulicama rasveta je neadekvatna ili ne funkcioniše, što smanjuje bezbednost stanovnika, naročito u večernjim satima.

Nedostatak trotoara i pešačkih staza

- Pešaci su primorani da se kreću kolovozom zbog izostanka trotoara, što povećava rizik od nezgoda, posebno za decu i starije osobe.

Suvi Do

Suvi Do je selo u opštini Gračanica, smešteno severoistočno od sela Gračanica, u blizini magistralnog puta Priština–Gnjilane. Naseljeno je pretežno Srbima, uz manji broj pripadnika drugih zajednica. Meštani se bave poljoprivredom, stočarstvom, manjim porodičnim delatnostima i zaposlenjem u obližnjim mestima, posebno u Gračanici, Prištini i Kosovom Polju.

U selu se nalaze prodavnice, ugostiteljski objekti i prostori za okupljanje meštana. Zajednica neguje tradicionalne običaje i porodične vrednosti, a društveni život se odvija kroz crkvene praznike i porodična okupljanja.

Ne znam
33.3%

Dovoljno
33.3%

Šta mislite koliko Opština
Gračanica ulaže u
infrastrukturu u Vašem
mestu?

Nedovoljno
33.3%

Ne znam
30%

Dovoljno
40%

Šta mislite koliko Opština
Gračanica ulaže u
infrastrukturu u celoj
opštini?

Nedovoljno
30%

Možda
33.3%

Da
33.3%

Da li očekujete da će Vaši
problemi sa infrastrukturom
biti rešeni?

Ne
33.3%

Jedanput
33.3%

Da li ste se ne bilo koji način
obratili Opštini Gračanica za
rešavanje prioriternih
problema?

Više Puta
66.7%

Poruka lokalnoj samoupravi

- Građani Suvog Dola apeluju na ravnomernu raspodelu investicija i jednak tretman svih sela unutar opštine. Ukazuju na osećaj zapostavljenosti u odnosu na druga naselja.
 - „Da sva sela budu ista, da se ulaže kao i u ostala, a ne da se zapostavljamo.“

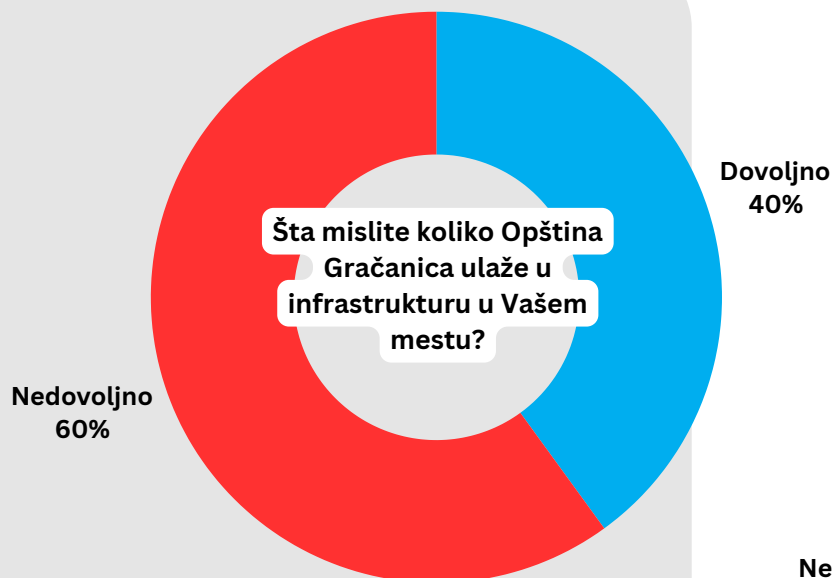
Radevo

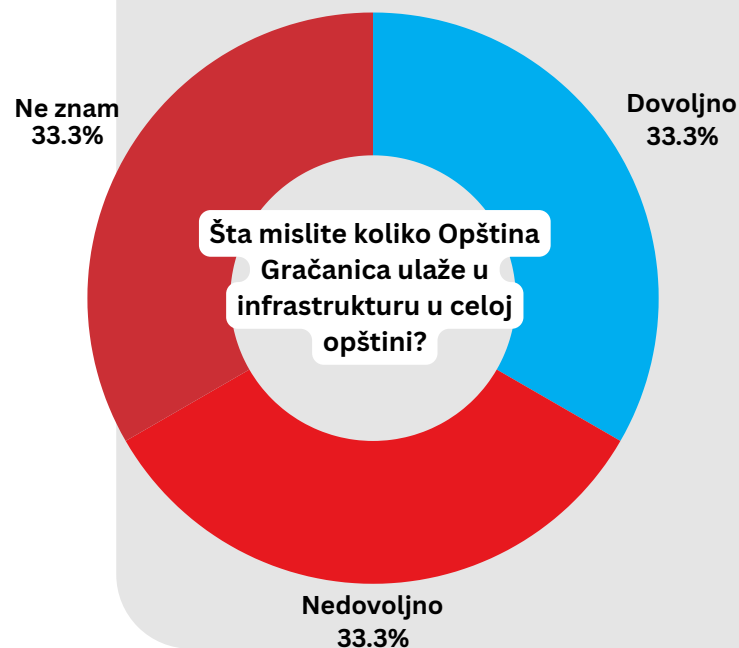
Radevo je selo u opštini Gračanica, smešteno zapadno od sela Gračanica, u blizini Slatine i prištinskog aerodroma. Naseljeno je pretežno Srbima, uz prisustvo manjeg broja pripadnika drugih zajednica. Meštani se bave poljoprivredom, stočarstvom, manjim porodičnim delatnostima i zaposlenjem u obližnjim mestima, naročito u Gračanici i Prištini.

U selu se nalazi ribnjak, koji je poznat meštanima i okolini. Radevo ima miran, ruralni karakter, a zajednica neguje tradicionalne običaje i porodične vrednosti. Blizina Gračanice, kao i dobra povezanost sa glavnim saobraćajnicama i aerodromom, čine ga praktičnim i značajnim mestom za život u ovom delu Kosova.

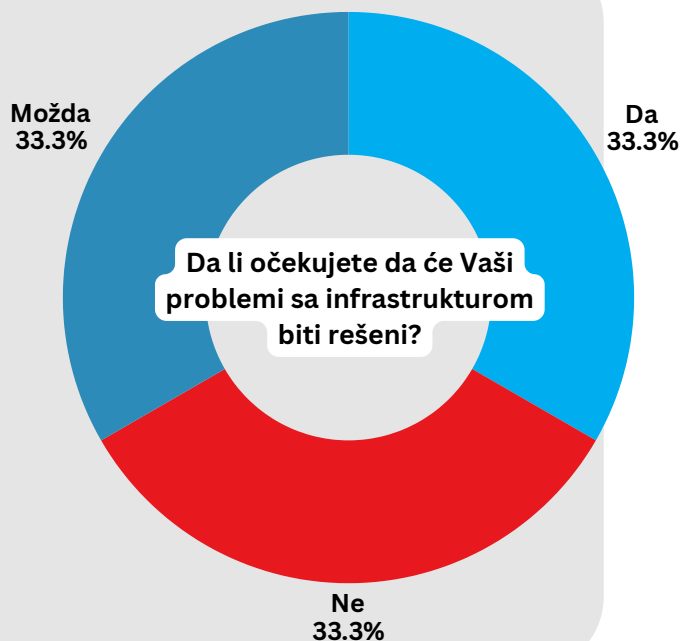
Šta mislite koliko Opština
Gračanica ulaže u
infrastrukturu u Vašem
mestu?

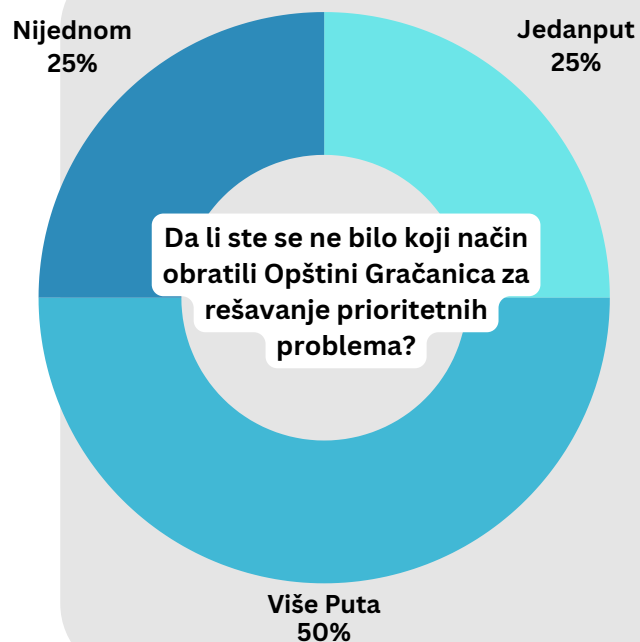
Šta mislite koliko Opština
Gračanica ulaže u
infrastrukturu u celoj
opštini?

Da li očekujete da će Vaši
problemi sa infrastrukturom
biti rešeni?

Da li ste se ne bilo koji način
obratili Opštini Gračanica za
rešavanje prioriternih
problema?

Infrastruktura i javni prostori

- Građani Radeva izražavaju nezadovoljstvo zbog neuređenog prostora nekadašnjeg Doma kulture, koji je srušen, ali ostaci nisu uklonjeni, te predstavlja ruglo u centru sela.
 - „Najpre da u selu uklone ruševine Doma kulture. Opštinske strukture su ga srušile i godinama stoji to ruglo.“
- Sportsko igralište koje se nalazi pored bivšeg Doma kulture takođe je u lošem stanju i traži hitnu obnovu.

Komunalna infrastruktura

- Vodovodna mreža je rešena, ali je potrebno dodatno ulaganje u rekonstrukciju kanalizacije, kako bi se rešili postojeći problemi.

Razvoj sela i ekonomski potencijal

- Građani podsećaju na zaboravljeni ekonomski potencijal Radeva, posebno sećajući se perioda kada je selo bilo poznato po ribnjaku površine 100 hektara.
 - „Ne znam da li tačno znate gde je Radevo, koje je nekad bilo poznato sa 100ha površine ribnjaka gde se nekad uzgajao šaran.“

Batuse

Batuse je selo u opštini Gračanica, smešteno jugozapadno od sela Gračanica, na putu ka Lipljanu. Naseljeno je pretežno Srbima, uz manji broj pripadnika drugih zajednica. Meštani se bave poljoprivredom, stočarstvom, manjim porodičnim delatnostima i zaposlenjem u obližnjim mestima, naročito u Gračanici.

Selo ima miran, ruralni karakter i okruženo je obradivim zemljištem pogodnim za ratarstvo i voćarstvo. U Batuseu se povremeno organizuju zajednička okupljanja i lokalni događaji, a blizina Gračanice i dobra povezanost sa okolnim naseljima doprinose svakodnevnom životu i povezanosti meštana.

Šta mislite koliko Opština
Gračanica ulaže u
infrastrukturu u Vašem
mestu?

Nedovoljno
62%

Dovoljno
38%

Ne znam
25.3%

Šta mislite koliko Opština
Gračanica ulaže u
infrastrukturu u celoj
opštini?

Dovoljno
37.4%

Nedovoljno
37.4%

Da li očekujete da će Vaši
problemi sa infrastrukturom
biti rešeni?

Možda
44.4%

Da
33.3%

Ne
22.2%

Da li ste se ne bilo koji način
obratili Opštini Gračanica za
rešavanje prioriternih
problema?

Više Puta
25.3%

Nijednom
62.6%

Jedanput
12.1%

Prevoz i dostupnost

- Građani apeluju da se hitno reši problem prevoza, posebno za Batuse, jer otežan saobraćaj otežava svakodnevni život i pristup osnovnim uslugama.
 - „Da se reši problem oko prevoza, posebno iz Batusa...”

Podrška lokalnim porodicama

- Posebno se ističe važnost podrške porodicama koje nisu prodale svoju imovinu, kako bi se očuvala zajednica i kulturni identitet.
 - „Da se podrže porodice koje nisu prodali kuću i imovinu jer nam takve porodice propadaju.”

Zapošljavanje mladih

- Ističe se potreba za zapošljavanjem mladih, kako bi se obezbedila njihova budućnost i smanjio odlazak sa Kosova i Metohije.
 - „Da reše problem o zapošljavanju mladih da bi omladina opstala na Kosovu i Metohiji.”

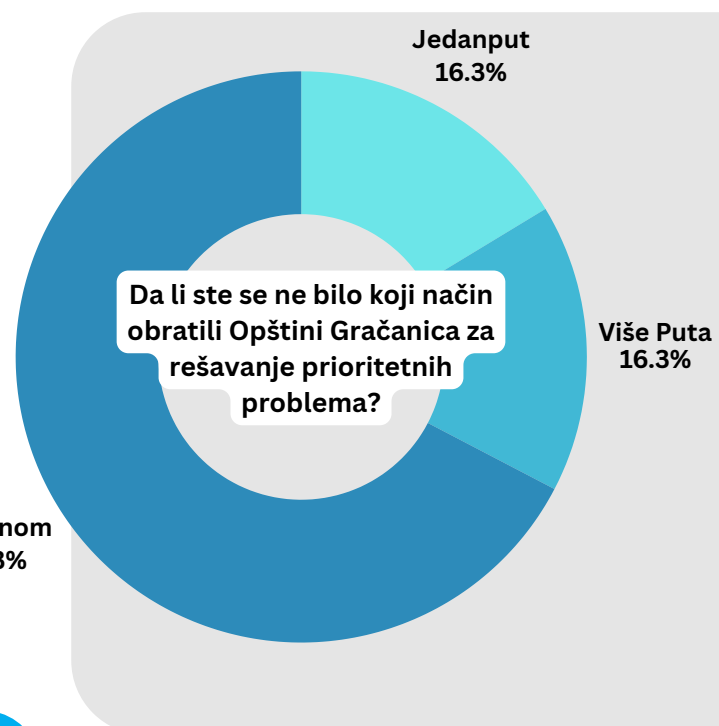
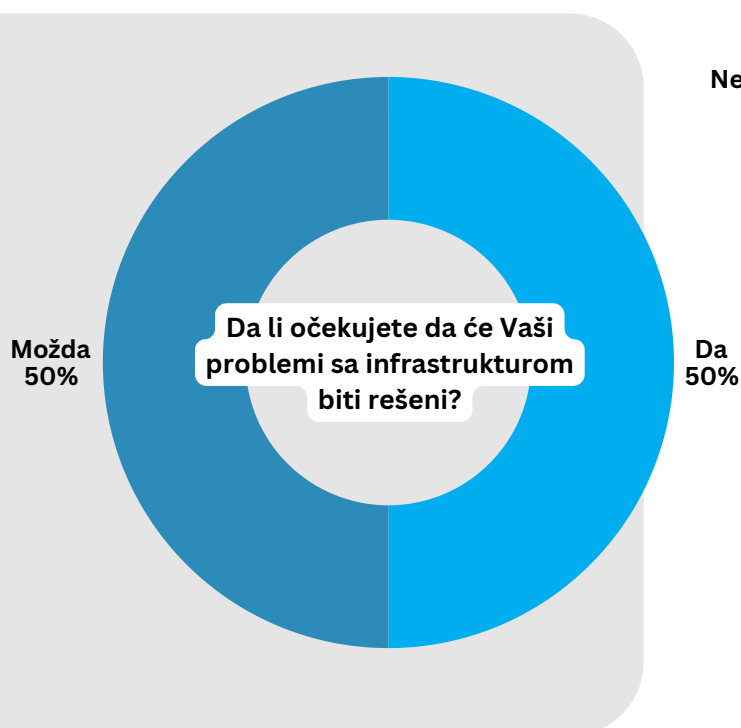
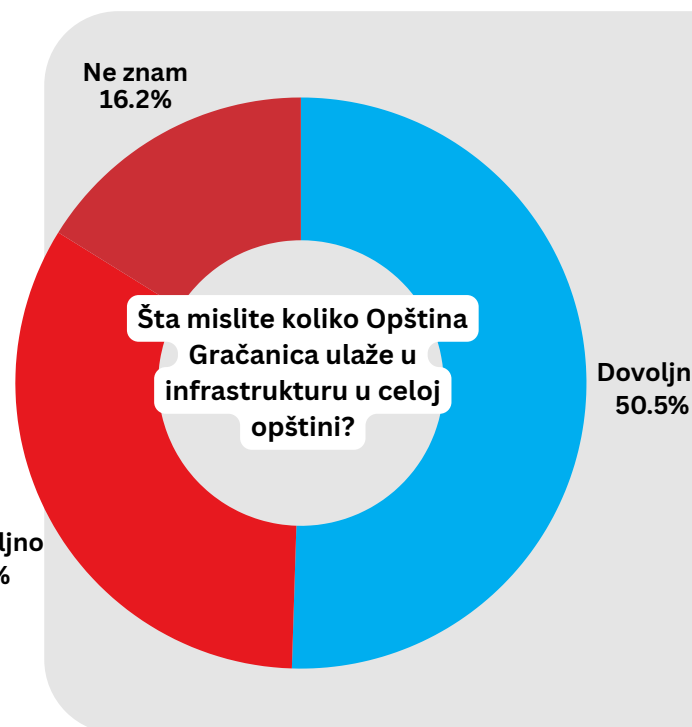
Gornja Gušterica

Gornja Gušterica je selo u sastavu opštine Gračanica, smešteno južno od centra opštine. Naselje se nalazi na blagim padinama i ima karakteristike tipičnog ruralnog mesta sa razućenim domaćinstvima i poljoprivrednim zemljištem koje ga okružuje.

Stanovništvo Gornje Gušterice pretežno se bavi poljoprivredom, uzgojem stoke i radom u javnim ustanovama ili privatnom sektoru u Gračanici. Selo je povezano sa okolnim mestima putem asfaltiranih lokalnih puteva, a raspolaže električnom energijom i vodovodnom mrežom, dok je kanalizacioni sistem delimično razvijen.

U selu postoji osnovna škola, kao i pravoslavna crkva.

Uređenje prostora i zakonitost

- Građani traže da se sprovede inspekcijski nadzor u selima kako bi se rešila uzurpacija javnog prostora i seoskih puteva, posebno od strane nelegalnih objekata.
 - „Prvo po selima poslati inspekciju da razreši uzurpaciju seoskog prostora i puteva nelegalnim građevinama.“

Podrška svima, bez izuzetaka

- Posebno je izražena potreba da lokalna vlast ne zaboravi građane koji nisu roditelji, niti prete odlaskom – ali žive skromno i doprinose zajednici u tišini.
 - „Radimo i ćutimo, ne pretimo prodajom kuće i odlaskom odavde. Ali to ne znači da nam nije teško i da ne zaslužujemo podršku.“
 - „Svi smo deo ove sredine i nečije ćutanje ne znači da mu je dobro.“

Poziv na dostojanstvo i empatiju

- Građani očekuju više priznanja, razumevanja i konkretne pomoći, pa makar i simbolične, posebno u uslovima siromaštva i preživljavanja.
 - „Meni bi puno značilo i da mi se bar pomogne novčano za gorivo, jer svakog dana putujem na posao.“

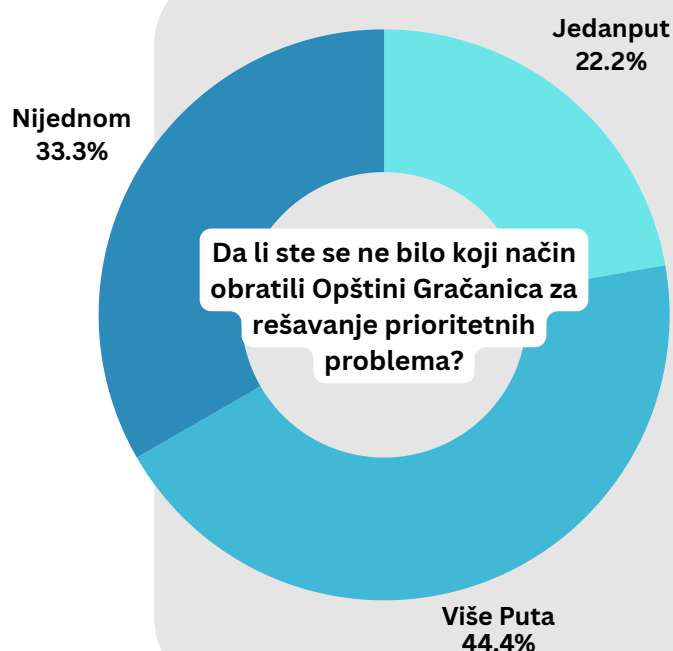
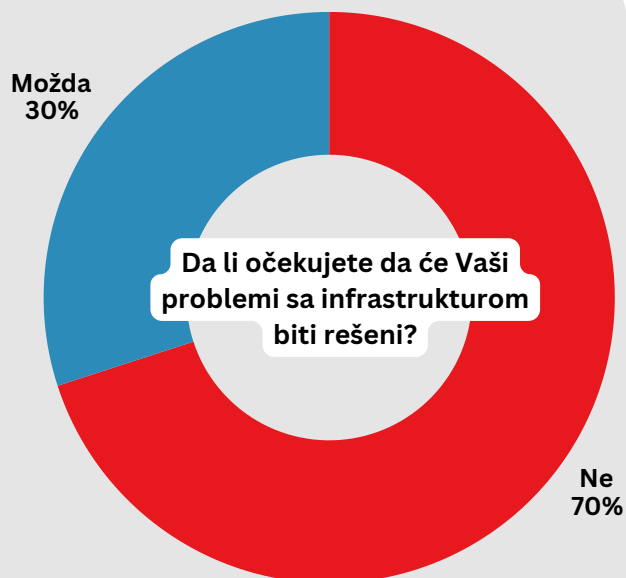
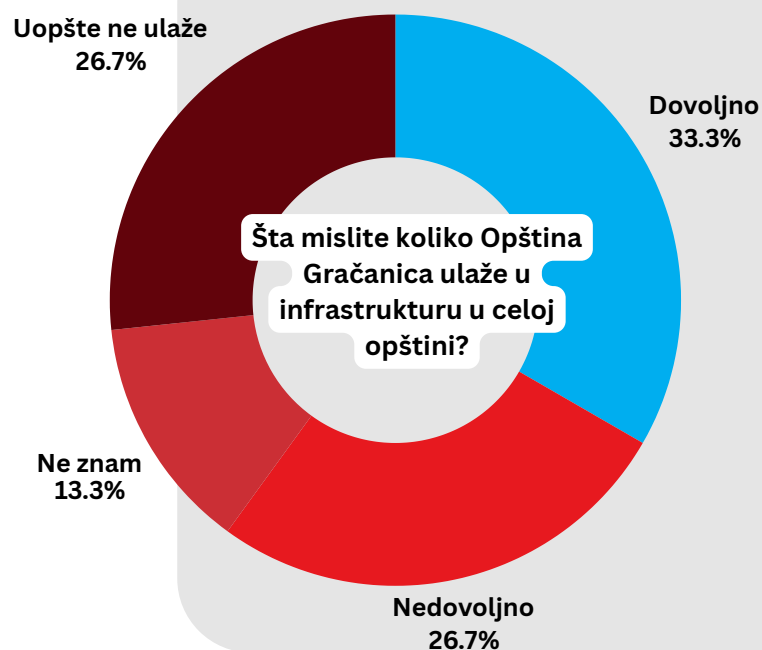
Donja Gušterica

Gushtericë
e Poshtme
Доња
Гуштерица

Donja Gušterica je selo u opštini Gračanica, smešteno jugoistočno od sela Gračanica, između Gornje Gušterice i sela Livadje. Naseljeno je pretežno Srbima, uz prisustvo manjeg broja pripadnika drugih zajednica. Meštani se bave poljoprivredom, stočarstvom, manjim porodičnim poslovima i zaposlenjem u obližnjim mestima, naročito u Gračanici.

Zahvaljujući svom položaju, Donja Gušterica je često mesto okupljanja stanovnika iz Gornje Gušterice i Livadja, posebno tokom verskih praznika, lokalnih manifestacija i zajedničkih aktivnosti. U selu se nalaze prodavnice, ugostiteljski objekti i prostori za društvena dešavanja. Blizina Gračanice omogućava meštanima pristup obrazovnim, kulturnim i privrednim sadržajima šireg područja.

Zapošljavanje mladih

- Posebno se ističe zabrinutost zbog odlaska mladih sa Kosova, uzrokovanog nezaposlenošću, niskim platama i nedostatkom perspektive. Apeluje se na opštinu da obezbedi radna mesta i pruži podršku mladima kako bi ostali u svojim sredinama.

Zdravstvene usluge

- Zdravstvo je ocenjeno kao haotično i zapušteno. Nedostatak stručnih kadrova, lekova i opreme otežava lečenje, a građani navode da „ljudi umiru od nestručnosti“ i da sami kupuju sve, „do igle za špric“. Traži se dovođenje kvalifikovanih lekara i unapređenje domova zdravlja.

Putna infrastruktura i saobraćaj

- Komentari ukazuju na loše stanje puteva, sve veći broj rupa i problematične ležeće policajce koji oštećuju vozila. Nedostatak parking prostora i loše planiranje dodatno pogoršavaju situaciju. Naglašava se da bez dobre infrastrukture nema ni razvoja ni poverenja u institucije.

Uređenje trotoara i pristupačnost

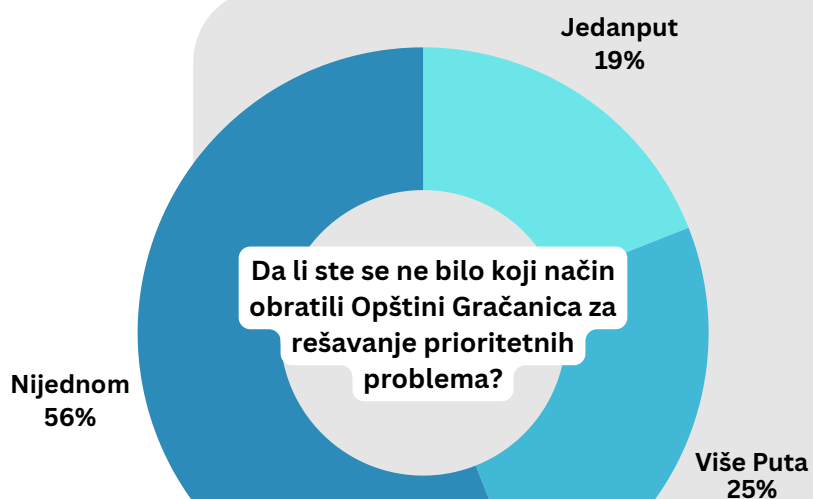
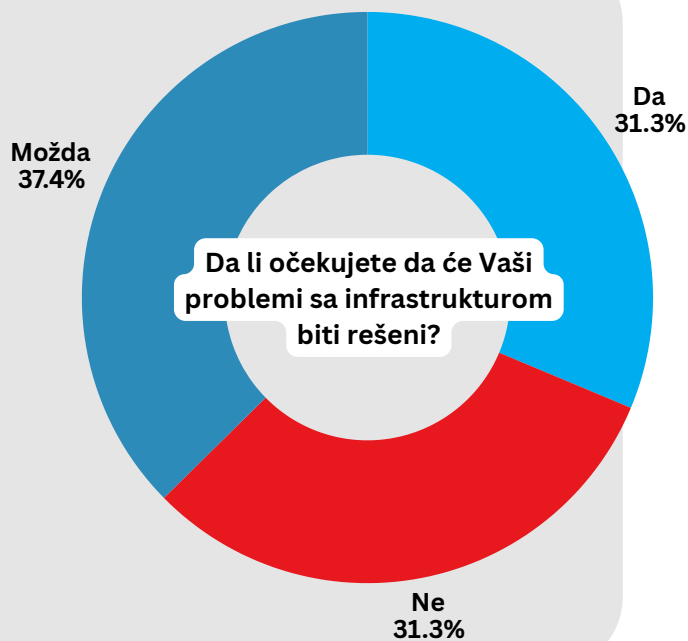
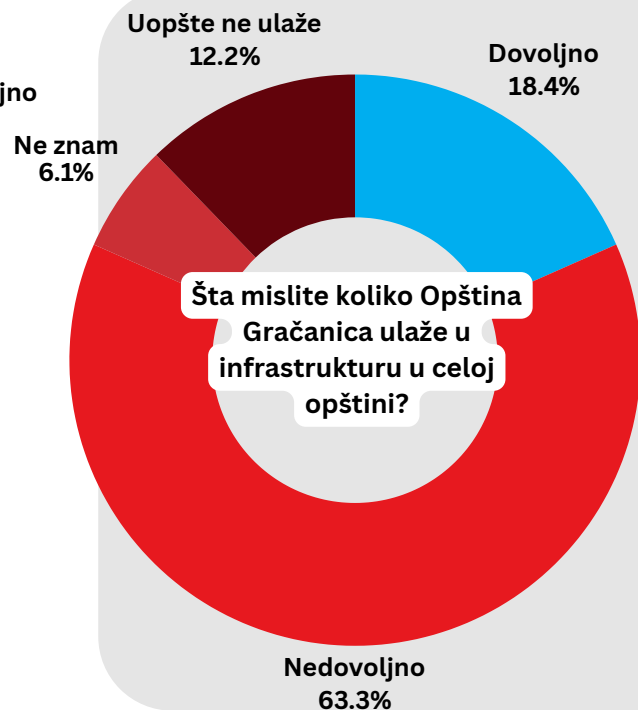
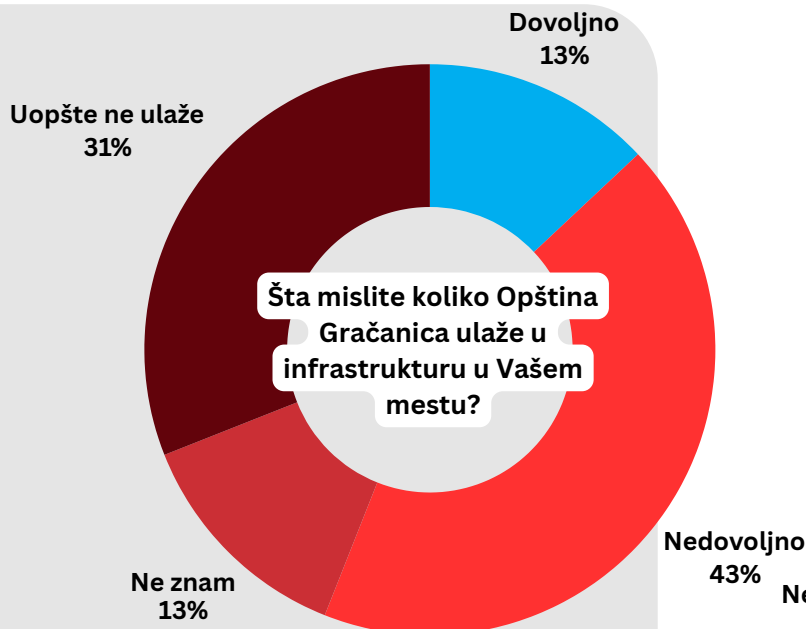
- Trotoari su zarasli i neprohodni, a u nekim delovima sela ih uopšte nema. Građani traže osnovno održavanje – da se ukloni trava i zemlja i omogućiti normalno kretanje.

Dobrotin

Dobrotin je selo u opštini Gračanica, smešteno južno od sela Gračanica, na putu ka Lipljanu. Naseljen je pretežno Srbima, uz manji broj pripadnika drugih zajednica, i poznat po mirnom, seoskom ambijentu i izraženom osećaju zajedništva. Meštani se bave poljoprivredom, stočarstvom, voćarstvom, zanatima i zaposlenjem u obližnjim mestima, naročito u Gračanici, Lipljanu i Prištini. Zahvaljujući povoljnom geografskom položaju, selo ima dobru povezanost sa većim urbanim centrima i nalazi se u blizini autoputa Priština–Skoplje.

Okružen plodnim poljima, voćnjacima i prirodnim zelenilom, Dobrotin odiše spojem tradicije i jednostavnog života u prirodi. U selu se nalaze prodavnice, ugostiteljski objekti, Crkva Svetog Dimitrija, kao i dom kulture koji je središte društvenih okupljanja, kulturnih manifestacija i proslava. Meštani su poznati po gostoprimstvu i negovanju običaja, a život u selu protiče u ritmu poljoprivrednih radova, porodičnih okupljanja i zajedničkih aktivnosti. Dobrotin, zahvaljujući svom položaju između Gračanice i Lipljana, uspeva da zadrži miran ruralni karakter, a istovremeno omogućujući brz pristup savremenim sadržajima i mogućnostima koje nude obližnji gradovi.

Prisutnost i dijalog sa građanima

- Građani žele veću prisutnost predstavnika opštine u selu, kako bi se direktno uverili u probleme i uspostavili redovne sastanke sa meštanima.
 - „Da prošetaju bar jednom u toku meseca, da vide šta u selu fali.“
 - „Više sastanaka sa meštanima sela.“

Infrastruktura i komunalni problemi

- U Dobrotinu su istaknuti problemi sa lošim putevima, nepostojanjem trotoara sa obe strane ulice i nekontrolisanim otpadom.
 - „Otpada ima na sve strane, niko ne čisti divlje deponije.“
 - „Selo Dobrotin nema trotoare sa obe strane, a neophodno je.“

Dom kulture i javni prostor

- Veliki broj komentara odnosi se na loše stanje platoa i dvorišta Doma kulture, koji je posebno važan za vreme većih događaja u selu.
 - „Molim vas da popravite plato ispred Doma kulture – sramota je da tako izgleda za vreme sabora.“
 - „Dvorište je zapušteno, nema ni rekvizita za decu, niti klupa – sve je slomljeno i ostarilo.“

Zaključne poruke

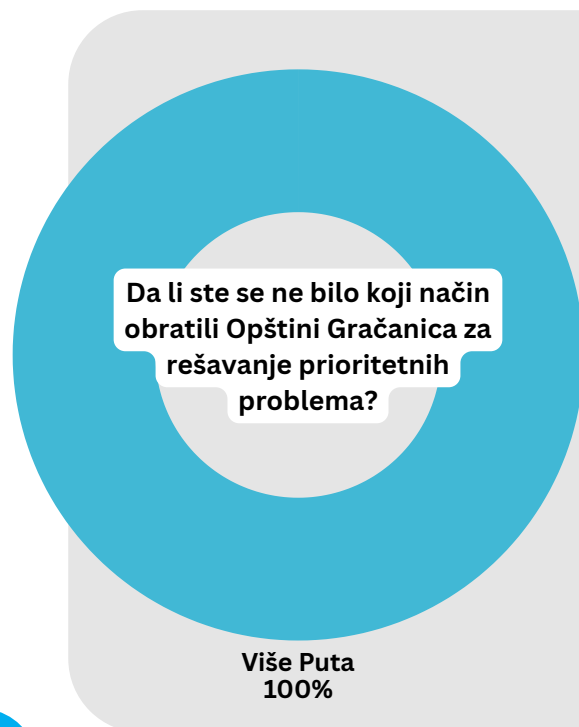
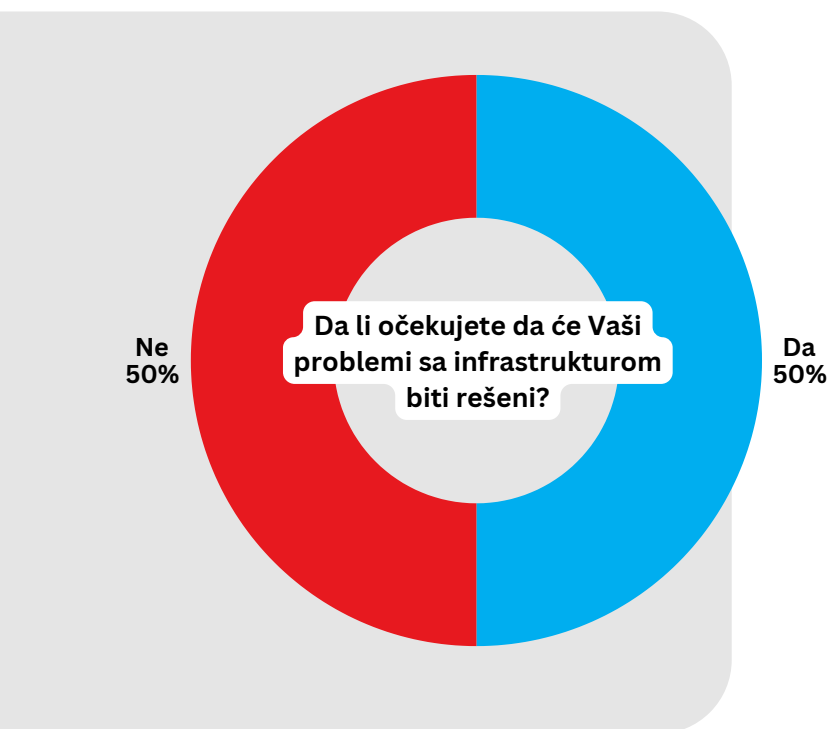
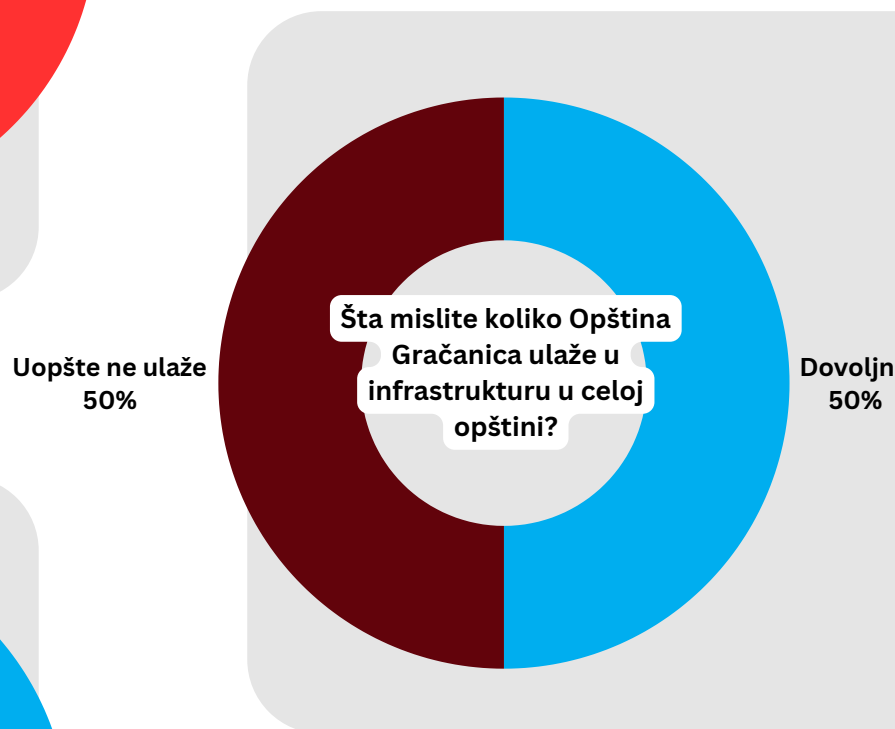
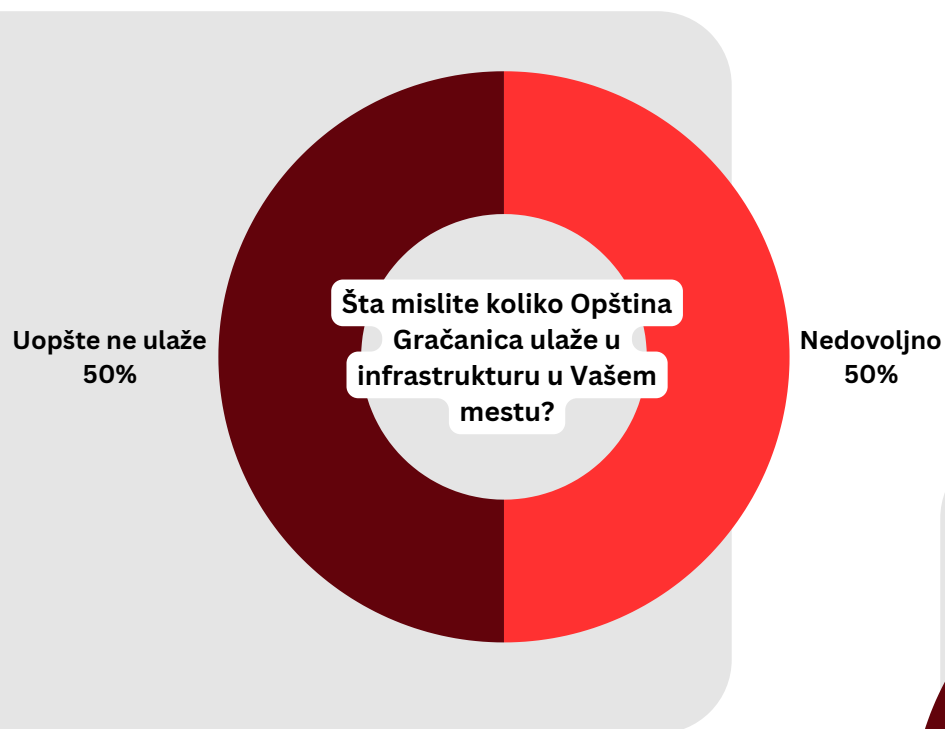
- Građani šalju podršku, ali i poziv na veću posvećenost konkretnim lokalnim pitanjima i svakodnevnim potrebama ljudi.
 - „Samo napred.“
 - „Da više rade za narod.“
 - „Puno uspeha.“

Livade

Livadje je selo u sastavu opštine Gračanica, smešteno između Donje Gušterice i Lapljeg Sela, u južnom delu opštine. Nalazi se u ravničarskom području, sa blagim padinama i dobrim prirodnim uslovima za poljoprivredu. Lokalni putevi povezuju selo sa susednim naseljima, kao i sa glavnim saobraćajnicama koje vode ka Gračanici, Lipljanu i Prištini.

Stanovništvo se pretežno bavi poljoprivredom, uzgojem stoke i sezonskim poslovima, dok deo radno aktivnih meštana radi u institucijama, školama i privatnim firmama u okolnim mestima. Infrastruktura u selu obuhvata pristup električnoj energiji, vodovodnu mrežu i osnovne putne veze, dok kanalizacioni sistem i dalje nije u potpunosti razvijen.

Brzo rešavanje problema građana

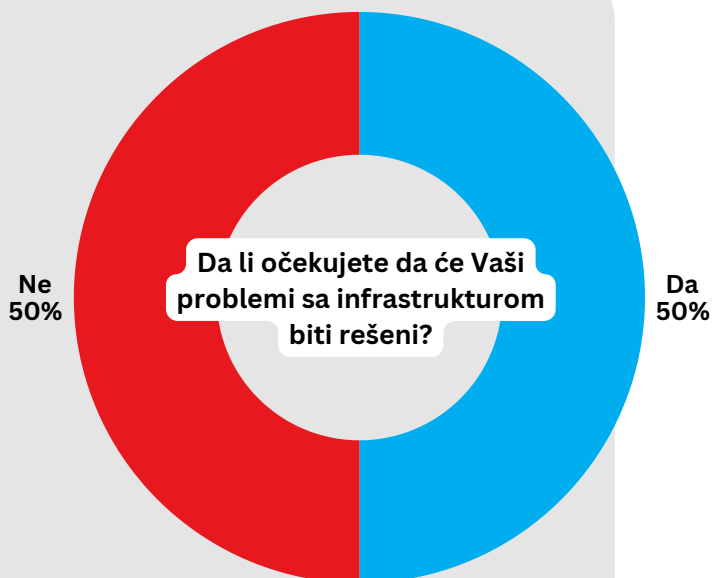
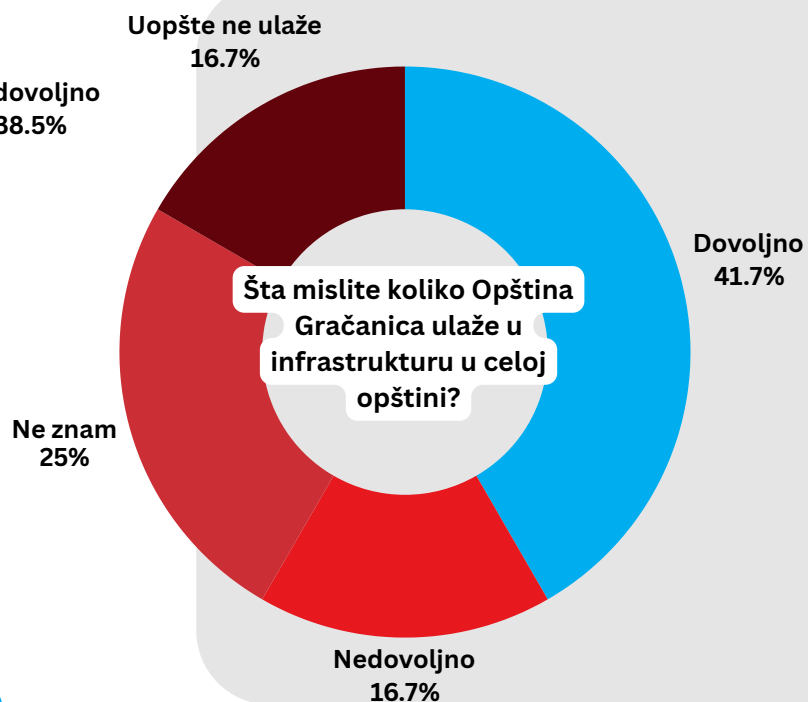
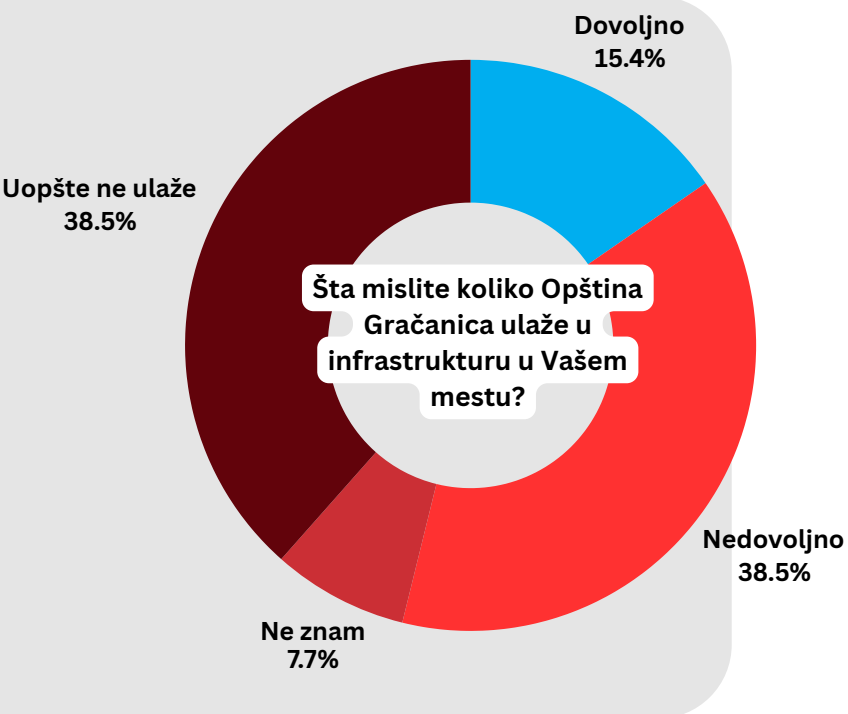
- Meštani apeluju na lokalnu samoupravu da reaguje brže i efikasnije na prijave građana, bez odlaganja i birokratije.
 - „Da izađete u susret rešavanju problema u najkraćem roku na svaki predati zahtev građana.“

Skulanevo

Skulanevo je selo u opštini Gračanica, smešteno jugozapadno od sela Gračanica, na putu ka Lipljanu. Poznato je po prostranim imanjima, voćnjacima i baštama koje se prostiru oko porodičnih kuća, dajući selu prepoznatljiv, otvoren pejzaž. Meštani se bave poljoprivredom, uzgojem stoke, voćarstvom i povrtarstvom, dok deo stanovništva radi u Gračanici, Lipljanu i Prištini.

Skulanevo odlikuje miran i uređen ambijent, a svakodnevni život odvija se u bliskim komšijskim odnosima i saradnji među domaćinstvima. Selo nema velikih javnih objekata, pa se društvena dešavanja uglavnom organizuju na otvorenom ili u okviru porodičnih okupljanja. Njegova blizina Gračanici i glavnim saobraćajnicama omogućava meštanima jednostavan pristup gradskim sadržajima, dok istovremeno čuva spokoj i ritam tradicionalnog seoskog života.

Prisutnost i dijalog sa građanima

- Meštani Skulaneva ističu potrebu za većom prisutnošću predstavnika opštine u selu, kako bi se direktno sagledali problemi i omogućila brža komunikacija sa lokalnom samoupravom.
 - „Retko ko iz opštine dođe da vidi stanje na terenu.“
 - „Bilo bi dobro da se održavaju sastanci sa meštanima bar jednom u dva meseca.“

Infrastruktura i komunalni problemi

- Stanovnici ukazuju na oštećene puteve, nepostojanje kanalizacije u pojedinim delovima i nedovoljnu javnu rasvetu, naročito u sporednim ulicama.
 - „Putevi su puni rupa, otežava vožnju i pešake ugrožava.“
 - „Kanalizacija nije urađena u svim delovima sela.“
 - „U večernjim satima mrak je u većini ulica.“

Javni prostori i sadržaji

- Građani primećuju da su zelene površine i igrališta nedovoljno uređeni, a da nedostaju klupe i rekviziti za decu.
 - „Igralište je zapušteno, nema ljunjski ni klupa.“
 - „Potrebno je urediti park i dodati više zelenila.“

Prisutnost i dijalog sa građanima

Ispitanici preporučuju da predstavnici opštine budu češće prisutni na terenu i da redovno obilaze sva naselja, uključujući i sporedne ulice i udaljenije delove. Smatraju da bi direktni obilasci omogućili lokalnoj samoupravi da se neposredno upozna sa stanjem infrastrukture, javnih površina i komunalnih usluga. Ukazuju da bi redovni sastanci sa meštanima, organizovani najmanje jednom mesečno, doprineli boljoj komunikaciji, jačanju poverenja i bržem rešavanju problema.

Infrastruktura i komunalni problemi

Ispitanici ističu da su putevi u mnogim naseljima oštećeni, sa brojnim rupama i bez adekvatnih trotoara, što otežava kretanje i pešaka i vozila. Ukazuju da kanalizaciona mreža nije u potpunosti izgrađena, a da se u mestima bez nje i dalje koriste septičke jame koje izazivaju neprijatne mirise i mogu ugroziti životnu sredinu. Nedostatak javne rasvete u sporednim ulicama, po njihovom mišljenju, smanjuje bezbednost i otežava kretanje noću. Odvoz otpada nije uvek redovan, a postojeći kapacitet kanti i kontejnera je nedovoljan, što dovodi do stvaranja divljih deponija.

Javni prostori i sadržaji

Prema mišljenju ispitanika, parkovi, zelene površine i igrališta u većini naselja nisu adekvatno uređeni niti redovno održavani. Ukazuju da mnoga igrališta nemaju osnovne rekvizite za decu, dok su postojeća često dotrajala i nebezbedna. Nedostaju klupe, kante za otpad i uređeni prostori za okupljanje meštana. Ispitanici posebno ističu da objekti poput domova kulture zahtevaju obnovu, kako unutrašnjih prostorija, tako i spoljašnjih platoa i dvorišta, kako bi mogli kvalitetno da služe za kulturne manifestacije i društvena okupljanja.

Bezbednost i saobraćaj

Ispitanici ukazuju na nedostatak trotoara, pešačkih prelaza i adekvatne saobraćajne signalizacije, posebno u blizini škola i frekventnih raskrsnica. Preporučuju postavljanje ležećih policajaca, jasnog horizontalnog i vertikalnog obeležavanja, kao i proširenje mreže javne rasvete u cilju povećanja bezbednosti. Smatraju da su oštećeni putevi i neosvetljene ulice značajan rizik za saobraćajne nezgode i bezbednost građana.

Zaključne poruke

Ispitanici preporučuju da opština posebnu pažnju posveti ravnomernom ulaganju u sva naselja, bez zapostavljanja manjih i udaljenijih mesta. Naglašavaju potrebu za prioritarnim rešavanjem infrastrukturnih problema, unapređenjem komunalnih usluga, uređenjem javnih prostora i povećanjem bezbednosti. Smatraju da kontinuirana komunikacija sa građanima i vidljivi rezultati na terenu mogu značajno doprineti razvoju i kvalitetu života u opštini Gračanica.

